

บทที่ 3

มาตรการกฎหมายต่างประเทศในการควบคุมและส่งเสริมตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย

เนื่องจากธุรกิจประกันภัยเป็นกิจการสากล มีแนวทางปฏิบัติและจารีตประเพณีในกิจการนี้ค่อนข้างจะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ระเบียบข้อบังคับตลอดจนกฎหมายที่ใช้ควบคุมสอดส่องกิจการประกันภัยก็มีลักษณะใกล้เคียงกัน เพื่อให้การวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความละเอียดลึกซึ้งและประกอบด้วยเนื้อหาในมุมกว้าง สมควรที่จะวิเคราะห์ถึงมาตรการกฎหมายของประเทศต่างๆ ที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านการประกันภัยมากกว่าประเทศไทยมาเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงการควบคุมและส่งเสริมตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยในประเทศเหล่านั้น และนำมาเป็นหลักในการปฏิรูปหรือร่างกฎหมายไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย ในการวิจัยจะได้วิเคราะห์ถึง กฎหมายอังกฤษ กฎหมายในมลรัฐต่างๆของสหรัฐอเมริกา กฎหมายญี่ปุ่น และกฎหมายสิงคโปร์ ตามลำดับดังนี้

กฎหมายอังกฤษ

พระราชบัญญัติว่าด้วยนายหน้าประกันภัย (การจดทะเบียน) ค.ศ.1977

(Insurance Brokers (Registration) Act 1977)

การควบคุมและส่งเสริมตัวแทนประกันภัย และนายหน้าประกันภัยตามกฎหมายอังกฤษ กระทำในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนี้
2. ควบคุมด้านการจดทะเบียนและรายละเอียดอื่น ๆ
3. ควบคุมด้านบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับการจดทะเบียน

4. ควบคุมด้านความรู้ ความสามารถของนายหน้าประกันภัย โดยมีการตั้งสถาบันอบรม และมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้มีความประสงค์จดทะเบียนเป็นนายหน้าประกันภัย ให้มีการควบคุมตรวจสอบและทดสอบคุณสมบัติของผู้จดทะเบียน

5. ควบคุมด้านความประพฤติของนายหน้าประกันภัย

6. ควบคุมการดำเนินงานธุรกิจของนายหน้าประกันภัย

7. ควบคุมเพื่อบรรเทาความเสียหายที่บุคคลใด ๆ ได้รับความเสียหาย เนื่องจากการประกอบวิชาชีพนายหน้าประกันภัย

8. ควบคุมทางด้านวินัยของวิชาชีพนายหน้าประกันภัย

9. ควบคุมโดยกำหนดหลักเกณฑ์การลบบชื่อนายหน้าประกันภัยออกจากทะเบียน

10. ควบคุมโดยการกำหนดโทษบุคคลที่แอบอ้างใช้ค่านาและคำพรรณนา ของนายหน้าประกันภัยและบริษัทนายหน้าประกันภัย

11. ควบคุมการกระทำผิดของนิติบุคคล

1. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายนี้⁴

ให้มีการแต่งตั้ง "หน่วยงาน" (Body) ซึ่งเรียกว่า "The Insurance Brokers Registration Council" หรือ "คณะกรรมการ" โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ดังจะกล่าวต่อไปนี้เป็น

⁴ Insurance Brokers (Registration) Act 1977 : S. 1.

1.1 อำนาจของคณะกรรมการ

1.1.1 จัดทำและดูแลรักษาทะเบียนนายหน้าประกันภัย คณะกรรมการมีอำนาจออกหนังสือรับรองว่าบริษัทใดเป็นผู้ประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัย รวมทั้งการควบคุมดูแลบัญชีรายชื่อบริษัทเหล่านั้นด้วย หนังสือรับรองนี้ต้องปรากฏชื่อ ที่ตั้งของสำนักงานใหญ่และรายละเอียดอื่น ๆ ตามที่กำหนด

1.1.2 อนุมัติให้ตั้งสถาบันอบรมและกำหนดคุณสมบัติของนายหน้าประกันภัย ดังนี้

1.1.2.1 คณะกรรมการมีอำนาจรับรองวิทยฐานะของบุคคล ซึ่งผ่านการอบรมจากสถาบันอบรมนายหน้าประกันภัย เมื่อเห็นว่ามีความรู้และความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่เพียงพอ อย่างเช่นผู้ประกอบการวิชาชีพ

1.1.2.2 คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติคุณสมบัติ ของผู้ผ่านการทดสอบตามมาตรฐานการสอบที่กำหนด เมื่อเห็นว่ามี ความรู้และความชำนาญในการปฏิบัติหน้าที่เพียงพอ อย่างเช่นผู้ประกอบการวิชาชีพ

1.1.3 ร่างและแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดการกระทำและการละเว้นการกระทำ ซึ่งได้กระทำขึ้นโดยนายหน้าและบริษัทนายหน้าที่จดทะเบียน รวมทั้งนายหน้าประกันภัยและบริษัทนายหน้าประกันภัยที่จดทะเบียนเป็นภาวะกรณีพิเศษ ในการก่อตั้งตามความประสงค์ของกฎหมายนี้ในเรื่องความประพฤติปฏิบัติที่ไม่เข้าข่ายวิชาชีพ

1.1.4 ออกกฎเกณฑ์แก่นายหน้าประกันภัยและบริษัทนายหน้าประกันภัย ซึ่งประกอบธุรกิจประกันภัยเพื่อให้แน่ใจว่า

1.1.4.1 ธุรกิจประกันภัยนั้นมีเงินทุนไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด

1.1.4.2 มูลค่าของทรัพย์สินมากกว่าหนี้สินที่ต้องรับผิดชอบ และต้องไม่น้อยกว่าที่กฎหมายกำหนด

1.1.4.3 ให้จำนวนบริษัทประกันภัยที่บรรดานายหน้าประกันภัย และบริษัทนายหน้าประกันภัย ซึ่งจดทะเบียน มีธุรกิจอยู่ด้วย และจำนวนรายการ

ธุรกิจประกันภัยซึ่งพวกเขาส่งให้กับบริษัทประกันภัยแต่ละบริษัทนั้น จะไม่กลายเป็นธุรกิจที่ไปขึ้นกับบริษัทประกันภัยรายใดเกินควร

1.1.5 ออกกฎเกณฑ์แก่นายหน้าประกันภัยและบริษัทนายหน้าประกันภัย ซึ่งประกอบธุรกิจประกันภัยเพื่อ

1.1.5.1 เปิดบัญชีแก่ธนาคาร สำหรับเงินที่ได้รับจากบุคคล เกี่ยวกับธุรกิจประกันภัย

1.1.5.2 เก็บรักษาเงินไว้ตามลักษณะที่กฎหมายกำหนด

1.1.5.3 เก็บรักษาเอกสารที่บันทึกไว้ไว้ เพื่อแสดงและอธิบายถึงการประกอบธุรกิจ

1.1.5.4 เตรียมและยื่นเอกสารเกี่ยวกับผลกำไร ขาดทุน แก่คณะกรรมการ ทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงและการตรวจสอบที่ถูกต้องเพื่อเสนอแก่รัฐ

1.1.6 ให้นายหน้าประกันภัยและบริษัทนายหน้าประกันภัย ส่งรายชื่อที่กระทำโดยสมุห์บัญชี ที่มีคุณสมบัติถูกต้อง โดยแสดงข้อมูลที่กำหนดไว้ในกฎหมายเพื่อที่จะแน่ใจว่าได้มีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือไม่

1.1.7 กำหนดให้มีการชดเชยค่าเสียหาย กรณีนายหน้าประกันภัยหรือดีตนายหน้าประกันภัย บริษัทนายหน้าประกันภัยหรือดีตบริษัทนายหน้าประกันภัยได้ก่อให้เกิดขึ้น

1.1.8 แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเกี่ยวกับคดีที่นายหน้าประกันภัยหรือบริษัทนายหน้าประกันภัยกระทำผิดวินัย

1.2 หน้าที่ของคณะกรรมการ

1.2.1 ร่างข้อกำหนดซึ่งก่อตั้ง เรื่องความประพฤติที่ไม่เข้าข่ายวิชาชีพเพื่อเป็นแนวทางให้นายหน้าประกันภัยและบริษัทนายหน้าประกันภัยปฏิบัติตาม

1.2.2 คู่มือ ควบคุมหลักสูตรของสถาบันที่ได้รับอนุญาต และตรวจสอบคุณสมบัติของนายหน้าประกันภัยมีรายละเอียดตามที่กฎหมายกำหนด

1.2.3 จ่ายค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายแก่บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปตามบทบัญญัตินี้ตามที่กำหนด

2. ควบคุมด้านการจดทะเบียน⁵

บุคคลที่จะขอรับอนุญาตจดทะเบียนเป็นนายหน้าประกันภัย ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

2.1 เป็นผู้ผ่านการอบรมจากสถาบันที่รับรองโดยคณะกรรมการตามที่กฎหมายนี้กำหนดไว้

2.2 เป็นผู้ผ่านการอบรมจากสถาบันนอกราชอาณาจักรที่คณะกรรมการรับรอง

2.3 เป็นผู้ประกอบอาชีพนายหน้าประกันภัย หรือเป็นตัวแทนประกันภัยเต็มเวลากับบริษัทประกันภัย 2 บริษัทหรือมากกว่า และไม่น้อยกว่า 5 ปีขึ้นไป

2.4 เป็นผู้มีความรู้ที่คณะกรรมการยอมรับ และได้ประกอบอาชีพนายหน้าประกันภัยหรือตัวแทนประกันภัยตามข้อ 2.3 ไม่น้อยกว่า 3 ปี

2.5 เป็นลูกจ้างของบุคคลตามข้อ 2.3 หรือบริษัทประกันภัยไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.6 เป็นผู้มีความรู้ที่คณะกรรมการยอมรับ และเป็นลูกจ้างของบุคคลตามข้อ 2.3 หรือบริษัทประกันภัย ไม่น้อยกว่า 3 ปี

⁵ Ibid., s. 3.

2.7 เป็นผู้มีความรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับธุรกิจประกันภัย ซึ่งเทียบเท่ากับบุคคลผู้ประกอบอาชีพนายหน้าประกันภัย เป็นเวลา 5 ปี

2.8 เป็นผู้มีความรู้ที่คณะกรรมการยอมรับ มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับธุรกิจประกันภัยเทียบเท่ากับบุคคลซึ่งประกอบอาชีพนายหน้าประกันภัยเป็นเวลา 3 ปี

2.9 ในกรณีที่ขาดคุณสมบัติตามข้อ 2.1, 2.2, 2.5, 2.6 เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความรู้และความเหมาะสม อีกทั้งยังมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทางด้านประกันภัยอย่างเพียงพอ และขณะที่ยื่นคำขอจดทะเบียนนั้นกำลังทำธุรกิจเป็นนายหน้าประกันภัยอยู่

2.10 ในกรณีที่บุคคลนั้นได้รับการยอมรับว่าเป็นนายหน้าของลloyd โดยคณะกรรมการของลloyd ทั้งนี้มีชื่อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนด

ชื่อยกเว้น รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้ความเชื่อใจตั้งที่กล่าวมาข้างต้นมีผลใช้บังคับหรือละเว้นการใช้บังคับ โดยการปรึกษากับคณะกรรมการ

3. ควบคุมด้านบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับการจดทะเบียน⁶

ให้มีการควบคุมดูแลบัญชีรายชื่อบริษัทที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการว่า เป็นผู้ประกอบธุรกิจนายหน้าประกันภัย หนังสือรับรองนี้ให้ปรากฏถึงชื่อที่ตั้งสำนักงานใหญ่ และรายละเอียดอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ของบริษัทที่สามารถขอขึ้นทะเบียนได้ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ดังนี้

3.1 คณะกรรมการส่วนใหญ่ของบริษัท เป็นนายหน้าประกันภัยที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว
หรือ

⁶ Ibid., S. 4.

3.2 กรณีที่บริษัทมีกรรมการคนเดียว กรรมการนั้นต้องเป็นนายหน้าประกันภัยที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว หรือ

3.3 กรณีที่บริษัทนั้นมีกรรมการเพียง 2 คน และกรรมการคนหนึ่งเป็นกรรมการที่ขึ้นทะเบียนเป็นนายหน้าประกันภัยไว้แล้ว และธุรกิจของบริษัทอยู่ภายใต้การดำเนินงานของกรรมการนั้น

3.4 บริษัทที่เป็นนายหน้าประกันภัยตามที่คณะกรรมการของloyd'sยอมรับ อาจได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นบริษัทนายหน้าประกันภัยได้

อนึ่ง หากบุคคลหรือนิติบุคคลใดที่ขอจดทะเบียนเป็นนายหน้าประกันภัยหรือขอขึ้นบัญชีรายชื่อนายหน้าประกันภัย ได้รับการปฏิเสธการขอจดทะเบียนหรือขึ้นบัญชีดังกล่าวแล้วในข้อ 2 หรือข้อ 3 บุคคลหรือนิติบุคคลนั้นมีสิทธิดังต่อไปนี้

1. ก่อนที่จะมีการปฏิเสธ ให้ผู้ที่จะถูกปฏิเสธมีสิทธิเข้าชี้แจงต่อคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้น

2. กรณีที่คณะกรรมการปฏิเสธการไม่รับการจดทะเบียน หรือการขึ้นทะเบียนแล้ว เมื่อถูกร้องขอภายใน 7 วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งการปฏิเสธแล้วให้คณะกรรมการชี้แจงเหตุแห่งการปฏิเสธนั้น

3. ภายใน 28 วันนับแต่

(1) แจ้งการปฏิเสธ หรือ

(2) กรณีชี้แจงเหตุแห่งการปฏิเสธแล้ว เมื่อถูกร้องขอตามข้อ 2 ข้างต้นบุคคลผู้ถูกปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนหรือขึ้นบัญชีมีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลสูง

4. คณะกรรมการอาจเข้าต่อสู้อันการอุทธรณ์ในฐานะจำเลย

5. คาพิพากษาของศาลถือเป็นที่สุด

4. ควบคุมด้านความรู้ ความสามารถของนายหน้าประกันภัย⁷

4.1 อนุมัติให้ตั้งสถาบันอบรมและกำหนดคุณสมบัติ

4.1.1 สถาบันอบรมเกี่ยวกับการเป็นนายหน้าประกันภัย อาจได้รับการรับรองจากคณะกรรมการเมื่อเห็นว่า สถาบันนั้นให้ความรู้และทักษะเพียงพอแก่การประกอบอาชีพนายหน้าประกันภัย

4.1.2 ผู้สอบผ่านการทดสอบคุณสมบัติของการเป็นนายหน้าประกันภัยอาจได้รับการรับรองจากคณะกรรมการเมื่อเห็นว่าผู้นั้นมีความรู้ และทักษะเพียงพอแก่การประกอบอาชีพนายหน้าประกันภัย

4.1.3 กรณีที่คณะกรรมการปฏิเสธการรับรองตามที่กล่าวข้างต้นรัฐมนตรีมีสิทธิกลับคำตัดสินได้หลังจากได้พิจารณาอุทธรณ์ และปรึกษาคณะกรรมการแล้ว โดยมีคำสั่งให้คณะกรรมการรับรอง

4.2 ดูแล ควบคุมตรวจสอบสถาบันอบรมและสอบคุณสมบัตินายหน้าประกันภัย

4.2.1 มีการดูแล ควบคุมหลักสูตรของสถาบันที่ได้รับอนุญาตแล้ว และมีการตรวจสอบการสอบเป็นนายหน้าประกันภัย

4.2.2 มีการแต่งตั้งบุคคลเข้าไปตรวจสอบสถาบันที่ได้รับอนุญาตและอาจมีการส่งบุคคลเข้าร่วมดูแลการสอบด้วย

4.2.3 บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งตามข้อ 4.2.1 หรือ 4.2.2 มีหน้าที่รายงานไปยังคณะกรรมการในเรื่องการเรียนการสอนของสถาบัน ว่าเพียงพอ

⁷ Ibid., S. 6-7.

หรือไม่ หรือในเรื่องเกี่ยวกับการสอบหรือเรื่องที่กำหนดไว้ แต่ไม่มี
สิทธิรบกวนการเรียนการสอนหรือการสอบ

4.2.4 เมื่อปรากฏจากรายงานในข้อ 4.2.3 ว่า

4.2.4.1 การเรียนการสอนไม่สามารถให้ความรู้และทักษะที่เพียงพอ
ต่อการประกอบอาชีพนายหน้าประกันภัย และ

4.2.4.2 ด้วยเหตุผลนั้น สถาบันและการสอบที่ได้รับการรับรอง ควร
ถูกถอนใบอนุญาต ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งความเห็น
ของคณะกรรมการไปยังสถาบันและองค์กรที่จัดสอบ พร้อม
ด้วยสำเนารายงานและความเห็นของคณะกรรมการ

4.2.5 ภายในเวลาที่กำหนดให้สถาบันหรือองค์กรที่จัดสอบนั้นทำข้อสังเกตหรือ
ข้อคัดค้านรายงาน หรือความเห็นของคณะกรรมการ

4.2.6 หลังจากที่ได้รับการคัดค้านหรือพ้นระยะเวลาที่กำหนดในข้อ 4.2.4
แล้วให้คณะกรรมการตัดสินใจว่าจะเพิกถอนการรับรองอนุญาตสถาบันหรือ
องค์กรที่จัดสอบหรือไม่ โดยพิจารณาถึงข้อสังเกตและข้อคัดค้านนั้นด้วย

4.2.7 ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งการตัดสินใจไปถึงสถาบัน และองค์กรที่
จัดสอบหากตัดสินใจให้เพิกถอน คำสั่งจะไม่มีผลจนกว่าจะพ้นหนึ่งเดือนนับ
แต่วันแจ้งหรือจนกว่าอุทธรณ์คำสั่ง เช่นว่านี้ต่อรัฐมนตรีจะเป็นที่สุด

4.2.8 การอุทธรณ์คำสั่งให้เพิกถอนสามารถอุทธรณ์ได้ภายใน 1 เดือน นับแต่
วันแจ้ง โดยอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี

4.2.9 ให้คณะกรรมการจ่ายค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการตามกฎหมายนี้แก่ ผู้รับ
การแต่งตั้งไปตรวจสอบควบคุม

5. ควบคุมความประพฤติของนายหน้าประกันภัย⁸

ให้คณะกรรมการร่างและแก้ไข ปรับปรุงข้อกำหนดเกี่ยวกับการกระทำ และละเว้น

⁸ Ibid., s. 10.

การกระทำที่ถือว่าเป็นความประพฤติที่ไม่ใช่วิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางแห่งการประกอบวิชาชีพนายหน้าประกันภัยต่อไป

อย่างไรก็ตามข้อกำหนดเหล่านี้ เป็นเพียงแนวทางปฏิบัติ แต่ไม่ถือว่าเป็นที่สุด

6 ควบคุมการค้าเงินธุรกิจของนายหน้าประกันภัย⁹

6.1. คณะกรรมการอาจออกกฎเกณฑ์กำหนดให้นายหน้าประกันภัย และบริษัทนายหน้าประกันภัยจดทะเบียนให้ความมั่นใจในธุรกิจของตน โดย

6.1.1 ให้มีเงินทุนดำเนินการไม่น้อยกว่าจำนวนที่กำหนดไว้

6.1.2 ให้มีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สินไม่น้อยกว่าจำนวนที่กำหนดไว้

6.1.3 ผู้ประกอบธุรกิจต้องให้คณะกรรมการแน่ใจว่า จำนวนบริษัทประกันภัยที่นายหน้าหรือบริษัทนายหน้าประกันภัยมีธุรกิจอยู่ด้วย ไม่กลายเป็นธุรกิจของบริษัทประกันภัยอื่นมากเกินไปจนควร

6.2 คณะกรรมการอาจออกกฎเกณฑ์ กำหนดให้นายหน้าประกันภัยและบริษัทนายหน้าประกันภัยจดทะเบียนต้อง

6.2.1 เปิดบัญชีกับธนาคาร เพื่อเงินที่ได้จากการประกอบอาชีพนายหน้าประกันภัย

6.2.2 เก็บรักษาเงินที่ได้รับมาจากธุรกิจประกันภัยตามที่กำหนดไว้

6.2.3 เก็บรักษาเอกสารการลงบัญชีที่สามารถแสดง และอธิบายถึงธุรกิจของตนได้

6.2.4 จัดเตรียมและยื่นเอกสารงบดุลต่อคณะกรรมการตามเวลาที่กำหนดเพื่อใช้ในการตรวจสอบข้อมูลและความถูกต้องของรัฐ

⁹ Ibid., S. 11.

6.3 นอกจากที่กล่าวมาแล้วตามข้อ 6.1 และข้อ 6.2 ให้นายหน้าประกันภัยและบริษัทนายหน้าประกันภัย ส่งรายงานที่ออกโดยนักบัญชีที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในระยะเวลาที่กำหนด โดยให้รายงานนั้นแสดงถึงข้อมูลที่อาจกำหนดไว้โดยวัตถุประสงค์ เพื่อให้แน่ใจว่าได้มีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือไม่

7. ควบคุมเพื่อบรรเทาความเสียหาย¹⁰

7.1 กรณีที่นายหน้าประกันภัย อดีตนายหน้าประกันภัย บริษัทนายหน้าประกันภัย หรืออดีตบริษัทนายหน้าประกันภัย กระทำการให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจของตนหรือลูกจ้าง หรืออดีตลูกจ้างจะต้องชดเชยค่าเสียหายทางแพ่งที่เกิดขึ้น

7.2 กรณีความเสียหายเกิดจากความประมาทเลินเล่อ หรือการฉ้อฉล หรือความไม่ซื่อสัตย์อื่นๆ หรือไม่ได้ลงรายการเงินที่ได้รับมาจากการประกอบธุรกิจโดยความผิดของพวกเขาเองนั้น อาจมีการออกกฎเกณฑ์สำหรับการให้ความช่วยเหลือ หรือการจ่ายเงินสำหรับการบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น

นอกจากนี้ยังมีกฎเกณฑ์การตั้งเงินทุนช่วยเหลือเพื่อประโยชน์แห่งธุรกิจประกันภัยด้วย

8. ควบคุมทางด้านวินัยของวิชาชีพนายหน้าประกันภัย¹¹

8.1 ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง เบื้องต้นเกี่ยวกับคดีความผิดทางวินัยได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

8.1.1 นายหน้าประกันภัยหรือบริษัทนายหน้าประกันภัย ที่ถูกกล่าวหาว่าต้องรับผิดชอบจะต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียน

¹⁰ Ibid., S. 12.

¹¹ Ibid., S. 13.

8.1.2 มีการฟ้องร้องต่อคณะกรรมการโดยหรือในนามของสมาชิกของสาธารณชน เกี่ยวกับนายหน้าประกันภัยหรือบริษัทนายหน้าประกันภัย หรือลูกจ้างของพวกเขา

8.2 คดีความผิดทางวินัยจะถูกส่งไปให้คณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นตามข้อ 8.1.1 สอบสวนข้อเท็จจริง และกำหนดวิธีการตามที่กำหนด

9. ควบคุมโดยกำหนดหลักเกณฑ์การลบบชื่อนายหน้าประกันภัยออกจากทะเบียน¹²

9.1 หากมีกรณีปรากฏว่าบุคคลใดได้รับการจดทะเบียนมาโดยการฉ้อฉล หรือข้อมูลที่ไม่เป็นจริงให้คณะกรรมการมีอำนาจเพิกถอนชื่อได้ อย่างไรก็ตามบุคคลหรือบริษัทอาจขอจดทะเบียนได้อีกแม้ว่าจะถูกถอนชื่อแล้ว แต่ถ้าถูกถอนชื่อกรณีฉ้อฉล คณะกรรมการมีอำนาจที่จะไม่รับจดทะเบียนได้อีก หรือแม้ว่าจะให้พ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ก่อนก็ได้

9.2 หากมีกรณีที่นายหน้าประกันภัยหรือบริษัทนายหน้าประกันภัย ผ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งทำให้ไม่เหมาะที่จะได้รับอนุญาตต่อไป อาจถูกลบชื่อออกจากทะเบียนได้

9.3 ถ้าหรือเมื่อ

9.3.1 กรรมการของบริษัทนายหน้าประกันภัยถูกถอนชื่อออกจากทะเบียน

9.3.2 กรรมการของบริษัทนายหน้าประกันภัยถูกตัดสินว่ามีความผิดตามกฎหมายนี้

9.3.3 นายหน้าประกันภัยซึ่งทำงานกับบริษัทนายหน้าประกันภัย ถูกลบชื่อออกจากทะเบียนและกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นเหตุให้ถูกลบชื่อนั้น เป็นผลมาจากการยุบส่งเสริมหรือการยินยอมให้กระทำ ของนายหน้าประกันภัย หรือถ้าการกระทำหรือการละเว้นการกระทำนั้น เป็นการกระทำ

¹² Ibid., S. 15, 16, 17.

ที่ต่อเนื่องกันมาโดยที่กรรมการของบริษัทนายหน้าประกันภัยนั้นควรจะรู้ได้

- 9.3.4 หากบริษัทนายหน้าประกันภัยขาดคุณสมบัติ ก็อาจถูกถอนชื่อได้
- 9.3.5 เมื่อนายหน้าประกันภัยถึงแก่ความตายขณะที่เป็นกรรมการ ของบริษัทนายหน้าประกันภัย จะถือว่าเขาเป็นกรรมการจนกว่าจะหมดอายุเวลา 6 เดือน เริ่มต้นนับตั้งแต่วันที่ถึงแก่กรรมจนกระทั่งกรรมการคนใหม่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามาแทนผู้ตาย
- 9.3.6. เมื่อนายหน้าประกันภัยหรือบริษัทนายหน้าประกันภัยใด ถูกพิจารณาให้ถอนชื่อออกแล้ว ให้นำทะเบียนแจ้งบุคคลเหล่านั้นพร้อมด้วยเหตุแห่งการนั้น

10. ควบคุมโดยการกำหนดโทษบุคคลที่แอบอ้างใช้ค่าน้ำและค่าพรณนา ของนายหน้าประกันภัยและบริษัทนายหน้าประกันภัย¹³

10.1 มีการกำหนดให้ใช้ค่าเสียหายในกรณีที่แอบอ้างว่า เป็นนายหน้าประกันภัย ที่ได้รับการจดทะเบียนแล้ว ดังนี้คือ

- 10.1.1 บุคคลใดใช้ค่าน้ำหรือค่าพรณนา โดยเจตนาที่จะแสดงออกอย่างชัดเจนว่าตนเป็นนายหน้าประกันภัยที่จดทะเบียน โดยตนยังไม่ได้รับการจดทะเบียน หรือ
- 10.1.2 บุคคลใดใช้ค่าน้ำ ชื่อหรือค่าพรณนา อันเป็นการหลอกลวงโดยปริยาย หรือกระทำการแอบอ้างประการอื่นว่าตน เป็นนายหน้าประกันภัยที่จดทะเบียนแล้ว

มีโทษปรับ หรือต้องถูกฟ้องร้องให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทน

¹³ Ibid., s. 22.

10.2 มีการกำหนดให้ใช้ค่าเสียหายในกรณีที่แอบอ้างว่าเป็นบริษัทนายหน้าประกันภัย ที่ได้รับการจดทะเบียนแล้ว ดังนี้คือ

10.2.1 นิติบุคคลใดที่ใช้ค่านาหรือคำพรรณาโดยเจตนาที่จะแสดงออกอย่างชัดแจ้งว่าตนเป็นบริษัทนายหน้าประกันภัยที่จดทะเบียน โดยตนยังไม่ได้รับการจดทะเบียน หรือ

10.2.2 นิติบุคคลใดใช้ค่านา ชื่อ หรือคำพรรณา อันเป็นการหลอกลวงโดยปริยายหรือกระทำการแอบอ้างประการอื่นว่า ตนเป็นบริษัทนายหน้าประกันภัยที่จดทะเบียนแล้ว

มีโทษปรับ หรือต้องถูกฟ้องร้องให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทน

10.2.3 ในมาตรานี้ คำว่า "นายหน้าประกันภัย" รวมถึง "นายหน้าประกันชีวิต" นายหน้าประกันภัยต่อ และนายหน้าประกันชีวิตต่อ

11. ควบคุมการกระทำผิดของนิติบุคคล¹⁴

เมื่อมีการกระทำความผิดซึ่งเกิดจากนิติบุคคลไม่ว่าจะเกิดโดยความยินยอม อย่างชัดแจ้ง หรือโดยปริยาย หรือโดยความประมาทเลินเล่อของผู้บริหาร ผู้จัดการ เลขานุการ หรือพนักงานอื่น ๆ เช่นที่กล่าวมานี้ บุคคลซึ่งมีความสามารถกระทำการในนามบริษัทต้องรับผิดชอบในการถูกฟ้องร้องเพื่อการลงโทษ

¹⁴ Ibid., S. 24.

กฎหมายสหรัฐอเมริกา

1 ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยตามกฎหมาย¹⁵

เนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกาแบ่งออกเป็นมลรัฐต่างๆ จำนวน 50 มลรัฐ รวมทั้ง The District of Columbia ดังนั้นตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยจึงอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายทั้งของมลรัฐและของสหพันธรัฐ ในกรณีที่เกิดปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัยนั้นกฎหมายของมลรัฐจะมีอำนาจเหนือกว่ากฎหมายของสหพันธรัฐ

ในประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมี The Model Act หรือกฎหมายแม่แบบ เกี่ยวกับการออกใบอนุญาตตัวแทนและนายหน้า (Agents and Brokers Licensing Model Act) ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่เสนอโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้มลรัฐต่าง ๆ นำมาใช้เป็นรูปแบบเดียวกัน

อำนาจของมลรัฐในการออกกฎข้อบังคับเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัยนั้น รวมถึงอำนาจในการอนุญาตและควบคุมบุคคลซึ่งกระทำการหาประกันภัย ทุกมลรัฐและใน The District of Columbia มีกฎหมายเกี่ยวกับการให้ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย ซึ่งมีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป แต่มีเพียง 2 มลรัฐเท่านั้นที่นำ The Model Act มาใช้เป็นแบบอย่าง อย่างไรก็ตามสมาคมแห่งชาติของนายทะเบียนประกันภัย (The National Association of Insurance Commissioner หรือ NAIC) ได้นำ The Model Act นี้มาปรับใช้

บุคคลซึ่งประกอบธุรกิจเกี่ยวข้องกับวงการประกันภัยนั้นมีหลายประเภท แต่บุคคลซึ่งจะต้องขอรับใบอนุญาตก่อนดำเนินธุรกิจของตน ประเภทหนึ่งก็คือ "ตัวแทนประกันภัย" และ

¹⁵ Janice E. Greider, Muriell. Crawford and William T. Beadles, Law and Life Insurance Contract, 5th ed. (Illinois : Irwin, 1984), p. 89.

"นายหน้าประกันภัย" จึงทำให้เกิดกรณีสงสัยว่าความหมายของบุคคลดังกล่าวครอบคลุมกว้างขวางเพียงใด

กฎหมายของมลรัฐ Texas ได้นิยามคำว่า "ตัวแทนประกันชีวิต" ไว้ดังนี้

"ตัวแทนประกันชีวิต" หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นตัวแทนที่มีอำนาจของบริษัทประกันชีวิตตามกฎหมาย รวมทั้งตัวแทนช่วงของตัวแทนซึ่งกระทำการชักชวน เจริญ หรือจัดหาประกันภัย เก็บเบี้ยประกันภัย หรือทำสัญญาเงินรายปี (Annuity Contract)* กับบริษัทประกันภัยที่ได้รับอนุญาต ซึ่งไม่รวมถึงพนักงานในสำนักงานหรือลูกจ้างที่ไม่ได้รับบำเหน็จ บุคคลที่ปฏิบัติงานโดยไม่ได้รับผลประโยชน์จากการจ้าง ซึ่งไม่ใช่ค่าตอบแทนจากผู้รับประกันภัย เป็นต้น ในมลรัฐ Texas นี้ ไม่มีการใช้คำว่า "นายหน้า" แต่มีการใช้ "ตัวแทนช่วง" ซึ่งต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเช่นเดียวกับ "ตัวแทนประกันภัย" เสมอ

โดยสรุปก็คือ กฎหมายของมลรัฐ Texas ได้ให้ความสำคัญในการรับคำบำเหน็จจากการเจรจาตกลงทำสัญญาประกันภัย ว่าบุคคลนั้นจะได้รับการยกเว้นการขอรับใบอนุญาตหรือไม่ กล่าวคือ บุคคลใดที่ได้รับคำบำเหน็จจากการชักชวนให้มีการทำสัญญาประกันภัย บุคคลนั้นจะต้องได้รับใบอนุญาตให้กระทำการเป็น "ตัวแทนประกันภัย"

สำหรับมลรัฐ Vermont และมลรัฐ North Dakota ซึ่งยึดหลักการของ The NAIC Agents and Brokers Licensing Model Act ได้ให้คำนิยามไว้ดังนี้

* annuity หรือ เงินรายปี คือ จำนวนเงินที่บริษัทประกันชีวิตจ่ายให้แก่ผู้รับเงินรายปีตามเงื่อนไขกรมธรรม์ประกันชีวิตแบบเงินรายปี ซึ่งผู้รับประกันภัยสัญญาว่าตราบใดที่ผู้เอาประกันชีวิตยังทรงชีพอยู่ บริษัทจะจ่ายเงินให้ตลอดไป จนกว่าจะเสียชีวิต หรือจะจ่ายให้ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งตามที่ตกลงไว้ เงินรายปีนี้อาจจะจ่ายเป็นงวด รายปี รายครึ่งปี หรือรายเดือนก็ได้ จำนวนเงินที่จ่ายอาจจะคงที่ เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงก็ได้ : ราชบัณฑิตยสถาน, "annuity," พจนานุกรมศัพท์ประกันภัย อังกฤษ - ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 1 : 12

"ตัวแทนประกันภัย" หมายถึง บุคคล ห้างหุ้นส่วน หรือนิติบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากผู้รับประกันภัย ให้ทำการชักชวนเพื่อขอทำกรมธรรม์ประกันภัย หรือเจรจาตกลงเกี่ยวกับกรมธรรม์ประกันภัย ในนามของผู้รับประกันภัย¹⁶

"นายหน้าประกันภัย" หมายถึง บุคคล ห้างหุ้นส่วน หรือนิติบุคคลที่กระทำการเพื่อคำตอบแทน โดยบุคคลเหล่านั้นต้องมีชื่อตัวแทนที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายของบริษัทที่ออกกรมธรรม์ประกันภัยนั้น และได้กระทำการหรือช่วยเหลือให้มีการเจรจาตกลงในสัญญาประกันภัยเพื่อบุคคลอื่นที่มีชื่อตนเอง¹⁷

คานิยามดังกล่าวข้างต้นไม่รวมถึงพนักงานและลูกจ้างที่ได้รับเงินเดือนอย่างต่อเนื่องจากผู้รับประกันภัย หรือจากธุรกิจตัวแทนประกันภัย ถ้าพนักงานเหล่านั้นไม่มีหน้าที่ในการเจรจาตกลงหรือชักชวนให้มีการประกันภัยและไม่รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานเพื่อประโยชน์ของการจ้าง ซึ่งไม่ได้รับคำตอบแทนจากผู้รับประกันภัย

นอกจากนั้น The Model Act ยังกำหนดให้มีการออกใบอนุญาตสำหรับตัวแทนประกันภัยที่มีขอบเขตจำกัด กล่าวคือตัวแทนเหล่านี้จะดำเนินธุรกิจประกันภัย โดยการขายประกันภัยที่ระบุประเภทไว้แน่นอน เช่น การประกันภัยที่บ่อ การประกันภัยอุบัติเหตุจากการเดินทางที่มีขอบเขตจำกัด

นอกจากตัวแทนประกันภัย และนายหน้าประกันภัย ซึ่งจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนการปฏิบัติหน้าที่แล้ว ยังมีบุคคลอีกประเภทหนึ่ง คือ "ที่ปรึกษาด้านประกันภัย" (Insurance Consultants) ซึ่งอาจต้องขอรับใบอนุญาตในบางมลรัฐ

¹⁶ Agents and Brokers Licensing Model Act S 2a.

¹⁷ Ibid., S 2b.

"ที่ปรึกษาด้านประกันภัย" คือ บุคคลที่รับค่าธรรมเนียมจากลูกค้าเพื่อตอบแทนในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพิจารณากรรมธรรม์ประกันภัย

The NAIC Agents and Brokers Licensing Model Act กำหนดให้ที่ปรึกษาด้านประกันภัยต้องขอรับใบอนุญาต¹⁸ และที่ปรึกษาด้านประกันภัยที่ได้รับใบอนุญาตแล้วไม่สามารถถือใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัย หรือใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันภัยได้อีก นอกจากนั้น ยังไม่สามารถรับเงินตอบแทนจากตัวแทนประกันภัย นายหน้าประกันภัยหรือผู้รับประกันภัย และในการดำเนินธุรกิจนั้นจะต้องมีสัญญา เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งลงนามโดยคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย ระหว่างที่ปรึกษาด้านประกันภัยและลูกค้าก่อนการให้บริการ

ในมลรัฐ Texas มีหลักเกณฑ์ที่แตกต่างจาก The Model Act กล่าวคือ ตัวแทนประกันภัยอาจได้รับใบอนุญาตให้เป็นที่ปรึกษาด้านประกันภัยได้อีกด้วย แต่ตัวแทนประกันภัยไม่อาจรับทั้งค่าพาหนะสำหรับการเป็นตัวแทนประกันภัย และค่าธรรมเนียมสำหรับการเป็นที่ปรึกษาด้านประกันภัยในการให้บริการแก่ลูกค้ารายเดียวกันได้¹⁹

2. สถานที่ในการประกอบธุรกิจประกันภัย

เนื่องจากแต่ละมลรัฐในประเทศสหรัฐอเมริกา มีกฎเกณฑ์การให้ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยที่ต่างกันไป แต่ก็ถือเป็นกฎธรรมดาว่าบุคคลทุกคนที่ทำการชักชวนและหาประกันภัย จะต้องได้รับใบอนุญาตจากมลรัฐหนึ่ง หรือหลายมลรัฐที่เขาดำเนินธุรกิจอยู่ กล่าวคือ ถ้าตัวแทนคนหนึ่งมีที่พักอาศัยอยู่ในมลรัฐหนึ่งและขายประกันภัยให้แก่ผู้รับประกันภัยซึ่งมีที่พักอาศัยอยู่ในมลรัฐเดียวกัน ตัวแทนนั้นก็ต้องขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยจากมลรัฐซึ่งตนมีที่พักอาศัย อย่างไรก็ตามตามที่ตั้งใจในการขายประกันภัยนั้น ยังไม่มีความชัดเจน

¹⁸ Ibid., SS 2(e) 7.

¹⁹ Tex. Ins. CODE ANN.art.21.07-2 s 4(a) (vernon 1981).

เพียงพอตัวอย่างเช่น ตัวแทนประกันภัยที่ขายประกันภัยในมลรัฐ New York อาจมีลูกค้าซึ่งอาศัยอยู่ในมลรัฐ Connecticut หรือมลรัฐ New Jersey

ในบางครั้งมลรัฐหนึ่ง ๆ อาจมีข้อกำหนดให้ตัวแทนประกันภัยต้องได้รับใบอนุญาตในมลรัฐซึ่งตนมีที่พำนักอาศัยแม้ว่าสัญญานั้นจะได้ทำการขายและส่งมอบกันภายในมลรัฐอื่น ตัวอย่างเช่น ในมลรัฐ Kansas มีหลักเกณฑ์ ดังจะกล่าวต่อไปนี้คือ

"ห้ามบริษัทประกันภัยทำสัญญาประกันชีวิตภายในมลรัฐกับบุคคล ซึ่งมีที่พำนักอาศัยภายในมลรัฐหรือทำสัญญาประกันภัยเพื่อทรัพย์สินที่ตั้งอยู่ภายในมลรัฐ เว้นแต่จะกระทำการโดยผ่านบุคคลที่ได้รับอนุญาต ตามกฎหมายประกันภัยของมลรัฐนี้"²⁰

ในกรณีบุคคลซึ่งมีที่พำนักอาศัยอยู่ในมลรัฐ Kansas เดินทางไปยังมลรัฐอื่น และตกลงทำสัญญาประกันชีวิตของตนกับตัวแทนประกันภัย และจ่ายเบี้ยประกันภัยแล้วเดินทางกลับมายังมลรัฐ Kansas นั้น สำนักงานประกันภัยของมลรัฐ Kansas ให้ถือว่าตัวแทนประกันภัยที่ขายประกันภัยนอกมลรัฐนั้น จะต้องได้รับใบอนุญาตจากมลรัฐ Kansas

กล่าวโดยสรุปก็คือ ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย จะตกอยู่ภายใต้บังคับในการออกใบอนุญาตของทุกมลรัฐ ซึ่งตนกระทำการเกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัย ไม่ว่าจะเป็นการชักชวน การเจรจาตกลง การมอบสัญญา การเก็บรวบรวมเบี้ยประกันภัย หรือมีสำนักงานเพื่อดำเนินธุรกิจ ในกรณีที่มีข้อสงสัย ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยที่มีความรอบคอบจะขอรับใบอนุญาตสำหรับผู้ไม่อยู่ในมลรัฐ (Nonresident Agent)²¹

²⁰ KAN. STAT. ANN. S 40-214 (1981).

²¹ Greider, Crawford and Beddles, Law and Life Insurance Contract, 5th ed., p. 94.

3 ข้อกำหนดของการออกใบอนุญาต

ในประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น นอกจากบุคคลธรรมดาจะสามารถขอรับใบอนุญาตการเป็นตัวแทนประกันภัยได้แล้ว องค์กรต่าง ๆ ก็สามารถขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยได้เช่นเดียวกัน ซึ่งรวมถึงห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม และ ห้างร้านต่าง ๆ²²

บุคคลธรรมดาที่จะขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัย ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ คือ

1. มีอายุไม่ต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด โดยปกติไม่ต่ำกว่า 18 ปี
2. ได้รับการศึกษาตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด
3. ในบางกรณีจะต้องมีชั่วโมงเรียนเกี่ยวกับวิชาการประกันภัยตามที่กฎหมายกำหนด

ตัวอย่างเช่น กฎหมายในมลรัฐ New Jersey บัญญัติว่า "ผู้ขอใบอนุญาตจะต้องเข้าสอบและสำเร็จการศึกษาซึ่งตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการ"²³

แต่การเรียนหรือการทดสอบก็ไม่ได้มีการกำหนดไว้เสมอไป ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัย ซึ่งเคยได้รับใบอนุญาตมาก่อนแล้ว หรือเคยทำงานให้แก่ตัวแทนประกันภัย นายหน้าประกันภัยหรือผู้รับประกันภัย หรือตั้งใจที่จะขายประกันภัยแต่เพียงบางประเภท อาทิเช่น การประกันภัยเพื่อการท่องเที่ยว²⁴ เป็นต้น

4. ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัย หรือนายหน้าประกันภัยจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม

²² ILL. REV STAT. ch.73, 1065.37 (b) (1981) (Ill. Ins. Code. S 490 (b)).

²³ N.J. STAT. ANN.S 17B : 22-10 (d) (West Supp. 1982).

²⁴ CAL. INS. CODE S 1755 (West 1972 & West Supp. 1983).

ตัวอย่างเช่น ในมลรัฐ California มีกฎหมายกำหนดว่าห้ามออกใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยแก่บุคคลดังจะกล่าวต่อไปนี้ คือ

1. ตัวแทนประกันภัย ซึ่งถูกลงโทษทางอาญาในความผิดตามที่กฎหมายประกันภัย ของมลรัฐ California ได้ประกาศไว้

2. ผู้ขอรับใบอนุญาต ซึ่งเคยถูกปฏิเสธหรือถูกภาคทัณฑ์หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตภายในเวลาห้าปี นับแต่ถูกปฏิเสธหรือถูกภาคทัณฑ์หรือถูกเพิกถอนนั้น

ในมลรัฐ New Jersey มีข้อกำหนดว่า ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องแถลงด้วยว่าเคยถูกลงโทษทางอาญาในความผิดเกี่ยวกับศีลธรรมอันดีหรือไม่

และใน The Model Act ได้วางข้อกำหนดว่าผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องได้รับการรับรอง จากคณะกรรมการว่า เป็นผู้มีความสามารถ มีความซื่อสัตย์น่าไว้วางใจ มีความรับผิดชอบทางการเงินที่ดีและมีชื่อเสียงทางด้านธุรกิจเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไป

ในบางมลรัฐมีข้อกำหนดว่า ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ต้องมีความประสงค์ที่จะประกอบธุรกิจประกันภัยอย่างจริงจัง ตัวอย่างเช่น ในมลรัฐ Illinois มีกฎหมายบัญญัติว่าในระหว่างปีที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องทำการขายประกันภัยให้แก่บุคคลอื่น ๆ เป็นจำนวนเบี้ยประกันภัยอย่างน้อยมากกว่าสองเท่าที่ขายให้แก่ ตนเอง นายจ้าง หรือองค์กรที่ตนเกี่ยวข้อง

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตมิใช่บุคคลธรรมดา อาทิเช่น เป็นบริษัท หรือนิติบุคคลใด ๆ ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องมีอำนาจตามกฎหมาย อย่างพอเพียงที่จะกระทำการเป็นตัวแทนให้กับบริษัทประกันภัยได้ ตัวอย่างเช่น ในมลรัฐ Texas ไม่มีข้อกำหนดในการออกใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยแก่ นิติบุคคล บริษัท หรือสมาคม ซึ่งกระทำการเป็นตัวแทนประกันอัคคีภัย ตัวแทนประกัน

ภัยทางทะเล หรือตัวแทนของบริษัทประกันภัยเบ็ดเตล็ด (Casualty Insurance Company)* ซึ่งเป็นผลให้นิติบุคคล บริษัท หรือสมาคมเหล่านั้น มีอำนาจกระทำการเป็นตัวแทนตามประเภทของการประกันภัยโดยเฉพาะเจาะจง²⁵

4 ประเภทของใบอนุญาต

ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย ในประเทศสหรัฐอเมริกาแบ่งออกได้ดังนี้คือ

1. ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ซึ่งมีที่พักอาศัยในมลรัฐที่ออกใบอนุญาต (Resident Licenses) คือใบอนุญาตที่ออกให้กับตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ซึ่งมีที่พักอาศัยและประกอบธุรกิจภายในมลรัฐที่ออกใบอนุญาต ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น
2. ใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ซึ่งมีที่พักอาศัยต่างมลรัฐ (Nonresident Licenses) คือใบอนุญาตที่ออกให้กับตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ซึ่งมีที่พักอาศัยต่างมลรัฐเพื่อให้สามารถขายประกันภัยภายในมลรัฐที่ออกใบอนุญาตนั้น และต้องกระทำการเพื่อบริษัทประกันภัยซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจภายในมลรัฐที่ออกใบอนุญาตนั้นด้วย²⁶

* casualty insurance หรือ การประกันภัยเบ็ดเตล็ด คือการประกันวินาศภัย ประเภทอื่นที่นอกเหนือจากการประกันอัคคีภัย การประกันภัยทางทะเลและขนส่งและการประกันภัยค้ำประกัน (ใช้ในสหรัฐอเมริกา) : ราชบัณฑิตยสถาน, "casualty insurance," พจนานุกรมศัพท์ประกันภัย อังกฤษ - ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 1 : 33-34.

²⁵ Appleman, Insurance Law and Practice, 16 : 13-14.

²⁶ Greider, Crawford and Beadles, Law and Life Insurance Contract, 5th ed., p. 96.

อย่างไรก็ตามยังมีการปฏิบัติในการขอใบอนุญาตที่แตกต่างกันออกไปในระหว่างมลรัฐ อาทิเช่น

ในมลรัฐ New Jersey ตัวแทนประกันภัยต่างมลรัฐ จะขอรับใบอนุญาตเพื่อดำเนินธุรกิจของตนภายในมลรัฐ New Jersey ได้ เฉพาะกรณีที่มีมลรัฐซึ่งตนมีที่พักอาศัย ยอมออกใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยต่างมลรัฐให้กับตัวแทนประกันภัยของมลรัฐ New Jersey

ในมลรัฐ Illinois ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย จากมลรัฐอื่นจะได้รับแค่เพียงใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันภัยต่างมลรัฐ (Nonresident Brokers)

ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยต่างมลรัฐ อาจถูกฟ้องร้องภายในมลรัฐซึ่งออกใบอนุญาต ในบางมลรัฐอาจมีข้อกำหนดว่า ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยซึ่งได้รับใบอนุญาตนั้น เป็นอันมอบหมายให้นายทะเบียนประกันภัย เป็นตัวแทนในการรับหมายเรียกและคำร้องทุกข์แทนตน

นอกจากนี้ ในบางมลรัฐยังมีการกำหนดให้ ตัวแทนประกันภัยซึ่งมีที่พักอาศัยในมลรัฐลงชื่อกำกับในกรมธรรม์ประกันภัยซึ่งตัวแทนประกันภัยต่างมลรัฐเป็นผู้ขาย เพื่อเป็นการรับประกันว่าตัวแทนประกันภัยในมลรัฐที่ลงชื่อกำกับ จะได้รับส่วนแบ่งในค่าเบี้ยเหินจจากการขายกรมธรรม์ประกันภัยของตัวแทนประกันภัยต่างมลรัฐนั้นด้วย

3. ใบอนุญาตชั่วคราว (Temporary Licenses) เป็นใบอนุญาตซึ่งบางมลรัฐออกให้เพื่อวัตถุประสงค์บางประการ อาทิเช่น ในขณะที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเข้าศึกษาเพื่อขอรับใบอนุญาตที่ถาวร หรือออกให้แก่ผู้ปกครองหรือผู้แทนของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ที่พิการหรือตาย หรือออกให้แก่บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งจากตัวแทนประกันภัย ซึ่งต้องเข้ารับราชการทหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ธุรกิจของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยที่ไม่สามารถกระทำการต่อไปได้ดำเนินการในสิ่งจำเป็นจนสำเร็จเป็นต้น ซึ่งผู้ขอรับใบอนุญาตชั่วคราวนี้ไม่จำเป็นต้องผ่านการทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาต

อึ่ง ใบอนุญาตชั่วคราวนี้ส่วนมากจะมีอายุไม่เกิน 90 วันนับแต่วันที่ออกใช้²⁷

4. ใบอนุญาตจำกัดประเภท (Limited Licenses)

ใบอนุญาตประเภทนี้ใช้ในหลายมลรัฐ อีกทั้งยังมีบัญญัติไว้ใน The Agents and Brokers Licensing Model Act ดังต่อไปนี้คือ "ผู้แทนขายประกันภัยที่ถูกจำกัดอำนาจ ได้แก่ บุคคล ห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลหรือสมาคมซึ่งได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน (The Commissioner) ให้ชักชวน หรือทำการเจรจาตกลงเงื่อนไขในสัญญาประกันภัยประเภทใดประเภทหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งผู้ที่จะขอรับใบอนุญาตประเภทนี้ ้น่าจะต้องมีความสามารถตามวิชาชีพตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย"

ในมลรัฐ California มีกฎหมายบัญญัติไว้ว่า บุคคลที่จะขอรับใบอนุญาตในการขายประกันภัย "การเดินทาง" (Travel Insurance) แต่เพียงอย่างเดียว หรือประกันภัยประเภทอื่น ๆ เช่น การประกันภัยเพื่อการฌาปนกิจ (Burial Insurance) โดยผู้มีหน้าที่ในการนั้น หรือการประกันภัยกรณีทุพพลภาพ (Disability Insurance) โดยลูกจ้างของสถาบันทางการเงิน สามารถขอใบอนุญาตจำกัดประเภทได้โดยไม่ต้องผ่านการทดสอบ

นอกจากนี้ ใบอนุญาตจำกัดประเภทอีกชนิดหนึ่ง ก็คือ ใบอนุญาตผู้ชักชวนประกันภัย (Solicitor Licenses) ซึ่งมีใช้ในบางมลรัฐ ผู้ชักชวนประกันภัยนี้จะต้องหาประกันภัยให้กับตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยที่มีใบอนุญาต

ในมลรัฐ New Jersey กฎหมายบัญญัติว่า ผู้ขอใบอนุญาตผู้ชักชวนประกันภัยจะต้องสำเร็จการศึกษาและผ่านการทดสอบ ยกเว้นนายทะเบียนจะยอมรับว่าผู้ขอใบอนุญาตนั้นเป็นผู้มีประสบการณ์ ความรู้และความสามารถอย่างเพียงพอในธุรกิจประกันภัย โดยผู้ชักชวนประกันภัยนี้ จะทำการชักชวนหรือเจรจาตกลงในการประกันภัยได้แต่เพียงในนาม หรือเพื่อนายจ้างของตนและจะได้

²⁷ Ibid., pp. 97-98.

รับอนุญาตแต่เพียงการประกันภัยชนิดเดียวกับที่นายจ้างของตนสามารถกระทำได้²⁸

5 การพัก เพิกถอน และปฏิเสธใบอนุญาต

บุคคลผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย อาจถูกพัก เพิกถอนใบอนุญาต หรือปฏิเสธการต่อใบอนุญาตได้ เมื่อบุคคลเหล่านั้นถูกลงโทษในความผิด ออกจรรยา หรือกระทำการละเมิดต่อจรรยาบรรณในการประกันภัย

ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย ต่างก็ต้องอยู่ในบังคับของกฎหมายอาญาเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป ความผิดทางอาญา อาทิเช่น การฉ้อโกง การลักทรัพย์ การฉ้อโกง การปลอมแปลงและการสมคบกันกระทำความผิด อันเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกหรือปรับตามกฎหมายอาญาทั่วไปนั้น เป็นเหตุให้ถูกริบใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยด้วย นอกจากนั้น ยังมีกฎหมายอาญาที่บัญญัติไว้สำหรับตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยโดยเฉพาะ อาทิเช่น

ในมลรัฐ Massachusetts มีกฎหมายบัญญัติไว้ดังนี้ คือ

"ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย... ซึ่งรับเงินหรือสิ่งอื่นที่มีค่าแทนเงินเป็นค่าบำเหน็จสำหรับ... กรมธรรม์ประกันภัย หรือสัญญาจากผู้เอาประกันภัยหรือผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัย ให้ถือว่าผู้นั้นยึดถือค่าบำเหน็จนั้นไว้เพื่อประโยชน์ของบริษัทประกันภัย ถ้าผู้นั้นไม่ส่งมอบเงินให้กับบริษัทหลังจากได้รับการทวงถามเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ค่านายหน้าลดลงหรือหักลดโดยประการอื่นนั้นให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเขาได้นำเงินค่าบำเหน็จไปใช้ในทางอื่น นอกเหนือจากการจ่ายให้กับบริษัท และการกระทำเช่นนี้เป็นความผิดฐานลักทรัพย์โดยใช้กลอุบาย"

²⁸ Ibid., p. 98.

การกระทำที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายประกันภัย และเป็นเหตุให้ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยต้องสูญเสียใบอนุญาตนั้นคือ การทำให้ส่วนลดเบี้ยประกันภัย (Rebating)* การบิดเบือน (Twisting)** การชักชวนให้ซื้อประกันภัยโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการไม่ชำระเงินค่าเบี้ยต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นการกระทำที่มีความผิดและต้องรับโทษตามกฎหมายอาญาด้วย²⁹

6. การควบคุมด้านการดำเนินงานธุรกิจของตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย

นอกจากกฎหมายทั่วไปเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในเรื่องตัวแทนแล้ว ยังมีกฎหมายและระเบียบอื่น ๆ รวมทั้งคำพิพากษาของศาล ที่นำมาใช้ในการควบคุมการดำเนินงานธุรกิจของตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

6.1 การควบคุมเกี่ยวกับการติดต่อธุรกิจกับผู้รับประกันภัย

ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยจะต้องหาประกันภัยให้แก่ผู้รับประกันภัยซึ่งได้รับอนุญาตโดยถูกต้องตามกฎหมาย ภายในมลรัฐที่ตนหาประกันภัย โดยผู้รับประกันภัยนั้นอาจได้รับ

* rebating หรือ การลดเบี้ยประกันภัย คือ การรับชำระเบี้ยประกันภัยโดยลดลงต่ำกว่าอัตราที่กำหนด ในบางประเทศจะมีกฎหมายลงโทษตัวแทนหรือผู้ที่รับชำระเบี้ยประกันภัยต่ำกว่าอัตราที่กำหนดไว้ : ราชบัณฑิตยสถาน, "rebating," พจนานุกรมศัพท์ประกันภัย อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 1:181.

** twisting หรือ การบิดเบือน คือ การชักจูงให้ผู้ถือกรมธรรม์ประกันชีวิตของผู้รับประกันภัยรายหนึ่งเลิกสัญญา เพื่อให้เอาประกันภัยกับอีกรายหนึ่ง ซึ่งเป็นการผิดจรรยาบรรณตัวแทนประกันชีวิต ในบางประเทศถือเป็นความผิดซึ่งอาจถูกปรับหรือจำ และถูกเพิกถอนใบอนุญาตตัวแทน : ราชบัณฑิตยสถาน, "twisting," พจนานุกรมศัพท์ประกันภัย อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 1 : 227-228.

²⁹ Greider, Crawford and Beadles, Law and Life Insurance Contract, 5th ed., pp. 99-100.

อนุญาตให้ประกอบธุรกิจประกันภัยแต่เพียงในมลรัฐเดียว หลายมลรัฐ หรือทุกมลรัฐก็ได้ ซึ่งทุก ๆ มลรัฐต่างก็มีข้อห้ามตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยติดต่อหาประกันภัยให้กับผู้รับประกันภัยที่ไม่ได้รับอนุญาต

ถือว่าเป็นเรื่องที่ร้ายแรงอย่างยิ่ง ถ้าตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยจะหาประกันภัยให้กับบริษัทประกันภัยซึ่งไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจภายในมลรัฐที่บุคคลนั้นทำการชักชวน เช่น ในคดี Robertson V. California.³⁰ ศาลสูงของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้พิพากษา ให้ลงโทษตัวแทนประกันภัยที่ละเมิดบทบัญญัติของกฎหมายประกันภัยของมลรัฐ California (The California Insurance Code) ในการห้ามบุคคลใดๆ จากการกระทำการในฐานะตัวแทนของบริษัทประกันภัยหรือผู้รับประกันภัยที่ไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งมลรัฐอื่นๆ ต่างก็มีบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวในทำนองเดียวกัน ตัวอย่างเช่น

ในมลรัฐ South Carolina มีกฎหมายบัญญัติไว้ดังนี้

"ห้ามบุคคลกระทำการเป็นตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย ให้กับผู้รับประกันภัยซึ่งไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจภายในมลรัฐนี้..."³¹

6.2 สัญญาระหว่างผู้รับประกันภัยและตัวแทนประกันภัย

ความสัมพันธ์ของการเป็นตัวแทนระหว่างผู้รับประกันภัยและตัวแทนประกันภัย เกิดขึ้นได้เช่นเดียวกับตัวแทนในธุรกิจประเภทอื่น อำนาจของตัวแทนที่ได้รับมอบหมายจากตัวการนั้น อาจเป็นอำนาจโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย สัญญาตัวแทนระหว่างผู้รับประกันภัยและตัวแทนประกันภัย อาจกระทำได้โดยวาจาถ้าไม่มีกฎหมายห้าม อย่างไรก็ตามโดยปกติสัญญาการตั้งตัวแทนนั้นจะต้องทำเป็นหนังสือระหว่างผู้รับประกันภัยกับตัวแทน และในสัญญาก็ต้องระบุถึงค่าตอบแทนของตัวแทน

³⁰ 328 U.S. 440 (1946).

³¹ S.C.CODE S 38-52-10 (Law Co-op. Supp. 1982).

สิทธิโดยเฉพาะในการกระทำการแทนผู้รับประกันภัย และอาจต้องมีข้อความที่แสดงว่าตัวแทนนั้นกระทำการเพื่อผู้รับประกันภัยรายเดียวหรือหลายราย

สัญญาตัวแทนนั้นเป็นสัญญาซึ่งกำหนดขอบเขตแห่งอำนาจของตัวแทน ในการกระทำการแทนผู้รับประกันภัย ไม่ใช่ใบอนุญาตให้กระทำการ แม้ว่าตัวแทนจะไม่สามารถกระทำการนอกขอบเขตซึ่งกำหนดไว้ในใบอนุญาตก็ตาม เช่น ถ้าตัวแทนได้รับใบอนุญาต ให้ขายทั้งประกันชีวิตและประกันสุขภาพ แต่ในสัญญาตัวแทนนั้น ให้อำนาจเฉพาะการขายประกันชีวิต ใบอนุญาตนี้ไม่ก่อให้เกิดสิทธิแก่ตัวแทนในการขายประกันสุขภาพ

6.3 แบบของกรมธรรม์ประกันภัย

รูปแบบของกรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยเสนอขายแก่ประชาชนนั้นจะต้องยื่นต่อสำนักงานประกันภัยของแต่ละมลรัฐ เพื่อพิจารณาอนุมัติ หากผู้รับประกันภัยกระทำการฝ่าฝืนโดยออกกรมธรรม์ประกันภัยที่ไม่ได้รับการอนุมัติโดยถูกต้อง จะต้องถูกปรับหรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นผู้รับประกันภัย และในกรณีที่มีการออกกรมธรรม์ประกันภัยที่ไม่ได้รับอนุมัติดังกล่าวจะมีผลทางกฎหมายใช้บังคับได้โดยผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ トラบเท่าที่ตนไม่มีเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงกฎหมาย

6.4 การแถลงข้อความอันเป็นเท็จ

ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย จะต้องอธิบายความจริง เกี่ยวกับความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัยที่ตนเสนอขาย หากมีการแถลงข้อความอันเป็นเท็จก็อาจเป็นความผิด และต้องรับโทษตามกฎหมาย ตัวอย่างเช่น

ในมลรัฐ California มีกฎหมายบัญญัติไว้ดังนี้

"ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย ซึ่งแถลงข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับข้อความ ผลประโยชน์ หรือเงินปันผลต่าง ๆ เกี่ยวกับกรมธรรม์ประกันภัย มีความผิดต้องรับโทษ...."³²

นอกจากนี้ผู้กระทำความผิด อาจต้องถูกพักใบอนุญาตเป็นเวลาไม่เกิน 3 ปี³³

การแถลงข้อความอันเป็นเท็จต่อผู้รับประกันภัยเพื่อชักชวนให้ออกกรมธรรม์ประกันภัยที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ภายใต้กฎหมายในบางมลรัฐนั้น เท่ากับเป็นการกระทำผิดหน้าที่ผู้ดูแลผลประโยชน์ (Fiduciary's Duty)*

6.5 การเปิดเผยข้อเท็จจริง³⁴

ในระยะเวลาที่ผ่านมา มีการเติบโตมากขึ้นในวงการธุรกิจประกันภัย สิ่งก็ตามมาประการหนึ่งก็คือ การที่ผู้เกี่ยวข้อง อาทิเช่น เจ้าหน้าที่ของกรมการประกันภัยและบุคคลที่มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ขาดความเข้าใจในถ้อยคำซึ่งเป็นศัพท์เฉพาะที่ใช้อยู่ในวงการประกันภัย ด้วยเหตุผลนี้ตามมลรัฐต่างๆ จึงมีการวางข้อกำหนดให้ผู้ซื้อกรมธรรม์ประกันภัยได้มีเวลาตรวจสอบกรมธรรม์ประกันภัยก่อนเป็นเวลาประมาณ 10 วัน หากไม่ได้รับความพอใจก็สามารถปฏิเสธกรมธรรม์ประกันภัยนั้นและขอรับเบี้ยประกันภัยคืนได้

32. CAL. INS. CODE S 780-82 (West 1972).

33 Ibid., S 783.

* fiduciary หรือ ผู้ดูแลผลประโยชน์ คือบุคคลซึ่งได้รับความเชื่อถือไว้วางใจให้ดูแล หรือควบคุมกิจการหรือเงินของผู้อื่น : ราชบัณฑิตยสถาน, "fiduciary,"

พจนานุกรมศัพท์ประกันภัย อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 1 : 78.

34 Greider, Crawford and Beadles, Law and Life Insurance Contract, 5th ed., p. 98.

การขาดความรู้ความเข้าใจของลูกค้ำดังกล่าวข้างต้น ในหลาย ๆ มลรัฐได้นำไปสู่ การกำหนดให้มีการจัดหาคู่มือแนะนำสำหรับผู้ซื้อกรมธรรม์ประกันภัย โดยให้มีรายการย่อสาระ สาคัญของกรมธรรม์ประกันภัย เพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้องของผู้ซื้อประกันภัย

The NAIC ได้สนับสนุนให้มลรัฐต่างๆ กำหนดให้มีการจัดหาเอกสารดังกล่าวข้างต้น ในช่วงต้นของทศวรรษที่ 1970 The NAIC ได้นำเอาบทบัญญัติแม่แบบเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติที่นี้ออก โดยวางข้อบังคับเรื่องการโฆษณาซึ่งอาจเป็นการฉ้อโกง รวมทั้งการโฆษณาเกี่ยวกับตารางค่าใช้ จ่ายเปรียบเทียบ และมักมีบทบัญญัติเกี่ยวกับประเภทของการเปิดเผยข้อเท็จจริงต่อผู้ซื้อประกันภัย

6.6 การสืบเปลี่ยนกรมธรรม์ประกันภัย

การสืบเปลี่ยนกรมธรรม์ประกันภัยจากฉบับหนึ่งเป็นอีกฉบับหนึ่ง อาจให้ประโยชน์ที่ ดีที่สุด แก่ผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัย แต่บางครั้งก็ทำให้เกิดผลเสีย ในกรณีที่มีการเปลี่ยนกรมธรรม์ ประกันภัย เกิดจากการชักชวนของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยโดยการให้ข้อมูลอันเป็น เท็จ ซึ่งเรียกว่า การบิดเบือน (Twisting) ในปี 1970 มีกฎหมายซึ่งเรียกว่า A Model Life Insurance Replacement Regulation ซึ่ง The NAIC ได้นำมาเป็นแนวทาง และ มลรัฐต่าง ๆ ได้ยึดถือตาม

มลรัฐต่าง ๆ มากกว่าสองในสาม ได้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมการสืบเปลี่ยน กรมธรรม์ประกันชีวิต โดยกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อเท็จจริงอย่างละเอียดแก่เจ้าของกรมธรรม์ ประกันชีวิตให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจเพื่อผลประโยชน์ที่ดีที่สุดในการสืบเปลี่ยนกรมธรรม์ ประกันชีวิตนั้น ๆ

6.7 การลดเบี้ยประกันภัย

การลดเบี้ยประกันภัย (Rebating) เกิดขึ้นเนื่องจากตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้า ประกันภัยให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของค่าบาเหน็จหรือสิ่งมีค่าอย่างอื่นแก่บุคคลซึ่งเป็นเป้าหมายในการชัก

ชานาให้ซื้อประกันภัย หรือเมื่อผู้รับประกันภัยได้ให้ส่วนลดจากเบี้ยประกันภัยจากจำนวนที่ได้รับบรูไว้ เพื่อจูงใจให้มีการซื้อประกันภัย การลดเบี้ยประกันภัยนี้เคยกระทำกันอย่างกว้างขวางแต่ปัจจุบันนี้ ทุก ๆ มลรัฐ ได้มีกฎหมายห้ามการกระทำดังกล่าว

มีการถกเถียงกันมาก เกี่ยวกับปัญหาที่ว่าควรอนุญาตให้มีการลดเบี้ยประกันภัยหรือไม่ หลายคนได้ให้ความเห็นว่าหากมีการยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการห้ามลดเบี้ยประกันภัยแล้ว จะทำให้เกิดอันตรายแก่ทั้ง ผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัยและตัวแทนประกันภัย ผู้ที่ไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ได้ให้ความเห็นว่า การลดเบี้ยประกันภัยจะมีผลให้วิชาชีพประกันภัยไม่มีศักดิ์ศรี ตัวอย่างเช่นอาจมีการโฆษณาแถมโทรทัศน์ ที่ปังขนมปังและอื่นๆ เพื่อให้มีการขายประกันภัยได้เป็นจำนวนมากขึ้นและบริษัทใหญ่ ๆ จะสามารถให้ส่วนลดได้มากกว่า ทำให้เกิดการผูกขาดในตลาดประกันภัย สำหรับตัวแทนรายใหญ่ ๆ 2-3 ราย ซึ่งต่อมาจะเกิดผลเสียต่อผู้บริโภคในการซื้อประกันภัยที่แพงขึ้น และจะมีการพยายามทำให้ผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัยเปลี่ยนกรมธรรม์ประกันภัยบ่อย ๆ เพื่อตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยจะได้คิดค่าบำเหน็จที่ได้ลดค่าให้แก่ผู้เอาประกันภัย ดังนั้นจึงไม่ควรให้มีการลดเบี้ยประกันภัย

6.8 การหมิ่นประมาท

การหมิ่นประมาทโดยตัวแทนประกันภัยหรือต่อตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย โดยบุคคลอื่น อาจเกิดขึ้นได้ในบางครั้ง การหมิ่นประมาทคือการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ซึ่งเป็นเหตุให้ชื่อเสียงเกียรติคุณของบุคคลที่ถูกหมิ่นประมาทตกต่ำลง และเป็นอุปสรรคต่อการเข้าสมาคมหรือการปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลอื่น และไม่ว่านิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา ก็อาจถูกหมิ่นประมาทได้

การหมิ่นประมาทนี้ เป็นความผิดฐานละเมิดอันเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ที่มีต่อบุคคลอื่นตามกฎหมาย หรือเป็นการฝ่าฝืนสัญญา ซึ่งเป็นความผิดทางแพ่ง บุคคลที่ได้รับความเสียหายในการนี้ ชอบที่จะได้รับค่าทดแทน

มีข้อสังเกตว่าข้อความจะไม่เป็นการหมิ่นประมาท เว้นแต่จะเป็นความเท็จถ้าบุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าหมิ่นประมาทสามารถพิสูจน์ได้ว่า ข้อความที่ตนแสดงนั้นเป็นความจริง ก็เป็นข้อต่อสู้

ที่สมบูรณ์ และไม่ต้องรับผิดชอบการหมิ่นประมาทนั้น

บางสถานการณ์การหมิ่นประมาทก็ไม่ต้องรับโทษ กล่าวคือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดี อาทิเช่น ผู้พิพากษา ทนายความ โจทก์ในคดีแพ่ง จำเลยในคดีแพ่งลูกขุนและพยาน เป็นต้น

ในวงการประกันภัยนั้น อาจมีการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการควบคุมตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยโดยบริษัทผู้รับประกันภัย ซึ่งบุคคลดังกล่าวสังกัดอยู่ ในกรณีที่บริษัทประกันภัยอาจต้องแจ้งพฤติการณ์ของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยต่อองค์กรที่ควบคุมคุณภาพของตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย

ในบางมลรัฐถือว่าการกระทำดังกล่าว บริษัทประกันภัยที่เกี่ยวข้องจะได้รับสิทธิพิเศษ โดยหลักที่ว่าบุคคลจะได้รับยกเว้นความผิดจากการถูกฟ้องร้องในคดีหมิ่นประมาท ถ้าเป็นการแจ้งข้อความโดยสุจริตต่อองค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับการกระทำของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยที่อยู่ในความดูแลของตน ตัวอย่างเช่น ในคดีของ Pierce V. Northwestern Mutual Life Insurance³⁵ ซึ่งมีข้อเท็จจริงว่าผู้รับประกันภัยรายหนึ่งได้ให้ถ้อยคำอันเป็นการหมิ่นประมาทเกี่ยวกับตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยที่อยู่ในสังกัด ซึ่งศาลได้มีคำพิพากษาว่าบริษัทประกันภัยรายนี้ได้รับการยกเว้นความผิด โดยมีเงื่อนไขในการที่จะไม่ถูกฟ้องร้องคดีหมิ่นประมาท เนื่องจากบริษัทประกันภัยดังกล่าวได้กระทำการโดยมิได้มีเจตนาร้าย

6.9 การปลอมแปลงลายมือ

โดยปกติ การปลอมแปลงลายมือ คือ การกระทำความผิดโดยลงลายมือชื่อของบุคคลอื่นในเอกสารโดยเจตนาจะหลอกลวงบุคคลที่สามว่าเป็นลายมือชื่อที่แท้จริง³⁶ การปลอมแปลงลายมือเป็นความผิดทางอาญา ซึ่งมีโทษปรับและจำคุก

³⁵ 444 F. Supp. 1098 (D.C.S.C. 1978).

³⁶ Annot., 64 A.L.R. 3d 398 (1975).

ตัวแทนประกันภัยบางคนอาจลงลายมือชื่อของผู้เอาประกันภัย ในใบสมัคร ในการที่ใบสมัครที่แท้จริงสูญหายหรือมีส่วนไม่ถูกต้อง ซึ่งทางปฏิบัตินี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาขึ้น ตัวอย่างเช่น เจ้าของกรมธรรม์ประกันภัยอาจอ้างว่า ใบสมัครไม่ได้ลงชื่อของตน และต้องการเบี้ยประกันภัย กลับคืน หรือผู้ซื้อประกันภัย อาจกล่าวหาว่าตัวแทนประกันภัยแปลงข้อความในใบสมัครไม่ถูกต้อง

ลายมือปลอมในรูปแบบที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผลประโยชน์หรือผู้รับโอนสิทธิ ก่อให้เกิดปัญหามากมาย ถ้าผู้รับประโยชน์หรือผู้มีสิทธิคนเดิมสามารถพิสูจน์ได้ว่าลายมือนั้นไม่ใช่ของจริง การเปลี่ยนแปลงนั้นก็จะใช้บังคับไม่ได้จึงทำให้เกิดผลที่ไม่ตรงกับความต้องการของเจ้าของกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้เอาประกันภัยที่ประสงค์จะเปลี่ยนตัวผู้รับประโยชน์

6.10 การให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย จะต้องรับผิดชอบผู้เอาประกันภัย เนื่องจากกระทำผิดสัญญาซึ่งเกิดขึ้นโดยปริยาย ในการจัดหาประกันภัย ตัวอย่างเช่น ตัวแทนประกันชีวิต ซึ่งรับใบสมัครเพื่อขอประกันชีวิต จะต้องรับผิดชอบต่อผู้ซื้อประกันชีวิต ถ้าตัวแทนประกันชีวิตนั้นกระทำการตามคำขอด้วยความล่าช้า โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร³⁷ หากผู้ซื้อประกันชีวิตนั้นกลายเป็นบุคคลที่ไม่สามารถเอาประกันภัยได้หรือถึงแก่ความตายก่อนสัญญาประกันชีวิตมีผลบังคับ นอกจากนี้ตัวแทนประกันภัยยังมีหน้าที่แจ้งให้ผู้ซื้อประกันภัยทราบโดยพลัน ในการที่ผู้รับประกันภัยไม่ยอมรับประกันภัย

ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย ซึ่งให้คำปรึกษาทางด้านการประกันภัย ยังมีหน้าที่ ในการไม่ให้คำปรึกษาที่จะทำให้ลูกค้าของตนต้องมีความเสี่ยงภัย หรือได้รับอันตรายจากคำแนะนำของตน มีคดีมากมายที่ตัดสินว่า ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยจะต้องรับผิดชอบต่อเจ้าของกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้รับประโยชน์ เนื่องจากให้คำปรึกษาที่ไม่เหมาะสมต่อลูกค้าของตน

³⁷ คดี Talbot V. Country Life Ins. Co., 8 Ill. App. 3d 1062, 291 N.E.2d 830 (1973).

ลูกค้าหรือผู้รับประโยชน์อาจได้รับความเสียหาย เนื่องจากให้ความไว้วางใจต่อตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ที่ขาดความระมัดระวัง ขาดประสิทธิภาพ และขาดความซื่อสัตย์สุจริต ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยจะต้องรับผิดชอบที่ตนรู้ว่าได้ให้คำปรึกษาที่ไม่เหมาะสมแก่ความต้องการของลูกค้า³⁸ และเป็นเหตุให้ลูกค้านั้นไม่ได้รับความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัย³⁹

6.11 การปฏิบัติงานทางด้านกฎหมายโดยไม่ได้รับอนุญาต

บุคคลซึ่งมีวิชาชีพเกี่ยวกับการวางแผนทรัพย์สินของผู้อื่นนั้น ได้แก่ สมุห์บัญชี Trust หมายความ และตัวแทนประกันภัย เป็นต้น ในจำนวนนี้มีเพียงหมายความเท่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้ปฏิบัติงานทางด้านกฎหมาย และจะมีบทลงโทษที่รุนแรงต่อผู้ที่มีอาชีพหมายความ แต่ปฏิบัติงานทางด้านกฎหมายโดยไม่ได้รับอนุญาต กรณีนี้ทำให้เกิดปัญหาในการกำหนดว่าอะไรเป็นการปฏิบัติงานทางด้านกฎหมาย ทั้งนี้เนื่องจากตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยนั้นในบางครั้งขอบเขตของการปฏิบัติหน้าที่มีความเกี่ยวข้องกับงานทางด้านกฎหมาย จึงได้มีการศึกษาของศาลสูงในประเทศสหรัฐอเมริกา ห้ามตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยกระทำการนั้น ๆ เนื่องจากถือว่าเป็นการปฏิบัติงานทางด้านกฎหมาย⁴⁰ อาทิเช่น

1. การแนะนำ และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแบบหรือเนื้อหาทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ของเอกสารทางกฎหมาย โดยเฉพาะการร่างพินัยกรรมและการก่อตั้ง Trust

2. การร่างโดยตรงหรือโดยอ้อม การแปลความหมายหรือการร่างเอกสารทางกฎหมายรวมทั้งพินัยกรรมและ Trust

³⁸ คดี Anderson V. Knox, 297 F.2d 702 (9th Cir. 1961), cert. denied, 370 U.S. 915 (1962).

³⁹ คดี Miller V. Union Cent. Life Ins. Co., 33 N.Y.S. 112 (1895).

⁴⁰ In re Baker, 8 N.J. 321, 85 A.2d 505 (1951).

3. การให้ความเห็นทางกฎหมาย หรือให้คำปรึกษาในเรื่องภาษีอากรที่เป็นผลจากการประกอบการ หรือจากทรัพย์สิน ยกเว้นการประกันชีวิต

4. การวางแผนเกี่ยวกับการจัดการผลประโยชน์ในกองทรัพย์สิน ยกเว้นในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกันชีวิต

5. การอ้างตนเองว่าเป็นบุคคลซึ่งเตรียมเอกสารทางกฎหมายหรือให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมาย

แต่ศาลไม่ถือว่าการกระทำดังต่อไปนี้เป็นการปฏิบัติงานทางด้านกฎหมาย อาทิ เช่น

1. รวบรวมข้อมูลของลูกค้าหรือกิจกรรมทางการเงินของผู้มีศักยภาพที่จะเป็นลูกค้ารวมทั้งชนิดและมูลค่าของทรัพย์สินของลูกค้านั้น

2. ตอบคำถามของลูกค้าเกี่ยวกับความต้องการของลูกค้า ว่าจะให้ทรัพย์สินตกอยู่กับบุคคลใดในกรณีถึงแก่ความตาย

6.12 หน้าที่ของตัวแทนของผู้รับประกันภัยในการให้ข้อมูลแก่ผู้รับประกันภัย

ตัวแทนของผู้รับประกันภัยก็เหมือนกับตัวแทนอื่น ๆ ซึ่งได้รับความไว้วางใจให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ที่ดีที่สุดของตัวการ ส่วนหนึ่งของหน้าที่ดังกล่าวคือการเปิดเผยข้อความจริงซึ่งตัวแทนได้ทราบมา ตัวอย่างเช่น ตัวแทนประกันชีวิตและสุขภาพมีหน้าที่แจ้งข้อมูลแก่ผู้รับประกันชีวิตในเรื่องสุขภาพของผู้ซื้อประกันชีวิตซึ่งเป็นสาระสำคัญในการเสี่ยงภัย ข้อเท็จจริงซึ่งเป็นสาระสำคัญในการเสี่ยงภัย คือ ข้อเท็จจริงซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้รับประกันภัยในการประกันภัย ความประมาทเลินเล่อเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูล ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญอาจเป็นเหตุให้ผู้รับประกันภัยฟ้องคดีต่อตัวแทนของตนได้ และการจงใจปกปิดข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญก็อาจทำให้ตัวแทนนั้น ๆ ถูกฟ้องคดีอาญาได้เช่นเดียวกัน

นอกจากนั้นตัวแทนของผู้รับประกันภัยยังมีหน้าที่ ส่งค่าขอรับประกันภัยไปยังผู้รับประกันภัยโดยพลันและให้คำปรึกษาแก่ผู้รับประกันภัยในการออกใบเสร็จรับเบี้ยประกันภัย กรณีที่ค่าขอรับประกันภัยไม่ถูกส่งไปโดยพลัน ผู้รับประกันภัย หรือตัวแทนของตน หรือบุคคลดังกล่าวทั้งคู่ อาจต้องรับผิดชอบในผลแห่งความสูญเสียต่อผู้ซื้อประกันภัย ผู้รับประกันภัยจะต้องได้รับการแจ้งข้อมูลโดยพลันเมื่อมีการออกใบรับเบี้ยประกันภัย ดังนั้นจึงต้องมีการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสมของผู้พิจารณารับประกันภัย และเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งกรณีมีการออกใบเสร็จรับเงินชนิดผูกมัด เนื่องจากผู้รับประกันภัยจะต้องเข้าเสี่ยงภัยทันทีที่มีการออกใบเสร็จรับเงินชนิดนี้⁴¹

6.13 การรับประกันภัยในการปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาด 42

การรับประกันภัยในการปฏิบัติหน้าที่ผิดพลาดเป็นการรับประกันภัยซึ่งให้ความคุ้มครองต่อตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย ทั้งนี้เนื่องจากเกิดความยุ่งยากในการขายประกันภัยและจำนวนการฟ้องร้องคดีต่อบริษัทประกันภัย และต่อตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยมีมากขึ้น กรมธรรม์ประกันภัยเหล่านี้คล้ายกับการคุ้มครองวิชาชีพแพทย์ ทนายความ สมุห์บัญชี ทันตแพทย์ และผู้ปฏิบัติงานในวิชาชีพอื่น

โดยปกติกรมธรรม์ประกันภัยประเภทนี้ จะคุ้มครองตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยที่ประมาทเลินเล่อ ผิดพลาดหรือละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการทางวิชาชีพ ซึ่งมักเรียกว่า กรมธรรม์ประกันภัยเพื่อความผิดพลาด โดยทั่วไปผู้รับประกันภัยประเภทนี้ จะมีความผูกพันในการแก้ต่างให้กับตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ซึ่งถูกฟ้องร้องเนื่องจากความประมาท ความผิดพลาด หรือการละเลยและจ่ายค่าเสียหายถ้าหากมี แต่ผู้รับประกันภัยไม่มีหน้าที่ต้องแก้ต่าง หรือชดเชยค่าเสียหายซึ่งเกิดจากการเจตนากระทำคามผิดหรือที่เกิดจากการกระทำคามผิดทางอาญาของบรรดาตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยที่ได้เอาประกันภัยไว้

⁴¹ Annot., 35 A.L.R. 3d 821 (1971).

⁴² Greider, Crawford and Beadles, Law and Life Insurance Contract, 5th ed., pp. 110-111.

6.14 การเก็บเบี้ยประกันภัย

ผู้รับประกันภัยอาจอนุญาตให้ตัวแทนประกันภัยของตน เก็บเบี้ยประกันภัยเริ่มแรก (Initial Premium)* หรือให้ทั้งเก็บเบี้ยประกันภัยต่ออายุ(Renewal Premium)** ด้วยการอนุญาตให้ตัวแทนประกันภัยเก็บเบี้ยประกันภัย ซึ่งต้องจ่ายให้แก่ผู้รับประกันภัยนั้น เนื่องจาก การจ่ายให้แก่ตัวแทนภายในขอบอำนาจของตัวแทนก็คือการจ่ายให้แก่ตัวการ และในหลักเดียวกันนี้ นายหน้าประกันภัยก็ถือว่าเป็นตัวแทนของผู้รับประกันภัยในการเก็บเบี้ยประกันภัยเช่นเดียวกัน⁴³

โดยทั่วไปตัวแทนประกันชีวิตมีอำนาจเฉพาะในการเก็บเบี้ยประกันภัยเริ่มแรก ถ้า กรมธรรม์ประกันภัยมีข้อความแสดงว่าการจ่ายเบี้ยประกันภัยต่ออายุต้องจ่ายที่สำนักงาน หรือแก่ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ โดยมีใบเสร็จรับเงินชนิดพิเศษนั้น ทำให้การจ่ายเบี้ยประกันภัยต่อตัวแทนประกันภัยที่นำได้รับมอบอำนาจไม่ถือว่าเป็นการจ่ายเงินต่อผู้รับประกันภัย เว้นแต่ผู้รับประกันภัยได้ยอมรับเอาเบี้ยประกันภัยนั้นโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยาย⁴⁴

* initial premium หรือเบี้ยประกันภัยเริ่มแรก คือ เบี้ยประกันภัยที่ผู้รับประกันภัยคิดเมื่อเริ่มรับประกันภัย โดยมีเงื่อนไขการปรับปรุงเบี้ยประกันภัยตามมาในบางกรณี : ราชบัณฑิตยสถาน, "initial premium," พจนานุกรมศัพท์ประกันภัย อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 1 : 104.

** renewal premium หรือเบี้ยประกันภัยต่ออายุ คือ เบี้ยประกันภัยที่ชำระเพื่อต่ออายุการประกันภัย : ราชบัณฑิตยสถาน, "renewal premium," พจนานุกรมศัพท์ประกันภัย อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 1 : 186.

⁴³ คดี Aetna Life Ins. Co.V. Harris & Reichard Fur Dyers, 270 N.Y.S. 543 (1934).

⁴⁴ Greider, Crawford and Beddles, Law and Life Insurance Contract, 5th ed., pp. 111-112.

6.15 หน้าที่ของตัวแทนประกันภัยเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมเบี้ยประกันภัย

ตัวแทนประกันภัย มีหน้าที่รวบรวมเบี้ยประกันภัยที่ตนรับไว้แล้วนำส่งแก่ผู้รับประกันภัย ในบางครั้งถือว่าตัวแทนประกันภัยยึดถือเงินเบี้ยประกันภัยในฐานะลูกหนี้ของผู้รับประกันภัย แต่ในบางโอกาส กรณีที่มีสัญญาตัวแทนหรือกฎหมายของมลรัฐกำหนดให้เงินเบี้ยประกันภัยดังกล่าวอยู่ในความครอบครองของทรัสต์ (Trust) ซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ด้วยความเชื่อถือว่าว่างใจต่อบุคคลหนึ่ง ซึ่งเรียกว่า Trustee มีสิทธิตามกฎหมายในทรัพย์สินภายใต้บังคับแห่งหน้าที่ของการจัดการทรัพย์สินนั้นเพื่อผลประโยชน์ของบุคคลอื่น ตัวอย่างเช่น

ในมลรัฐ Illinois มีกฎหมายบัญญัติไว้ดังนี้

"เบี้ยประกันภัยหรือเงินอื่นใด ซึ่งตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยเก็บจากผู้เอาประกันภัยซึ่งต้องนำไปส่งให้แก่ นายจ้าง บริษัท ผู้แทนของนายจ้าง หรือบริษัทของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย โดยเหตุที่ภาระของความรับผิดชอบในการออกกรมธรรม์ประกันภัยหรือสัญญาประกันภัย เป็นสิ่งที่ควรจะได้รับควาว่างใจจากตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ซึ่งจะต้องไม่ยกยกหรือเปลี่ยนแปลงใด ๆ โดยเจตนาเพื่อประโยชน์ของตนโดยผิดกฎหมาย

กรณีที่ตัวแทนประกันภัย หรือนายหน้าประกันภัยกระทำการยกยก หรือกระทำการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เพื่อประโยชน์ของตนเอง โดยผิดกฎหมายการกระทำนั้นเป็นความผิดและต้องรับโทษ....."⁴⁵

6.16 เบี้ยประกันภัยที่จ่ายให้โดยเงินส่วนตัวของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย

⁴⁵ ILL.REV.STAT.ch.73, 1065.52 (1981) (Ill. Ins. Code S 505).

ในบางครั้งตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยก็มีสัญญากับผู้รับประกันภัย เจ้า
ของกรมธรรม์ประกันภัย หรือบุคคลทั้งสองในเรื่องเบี้ยประกันภัยที่ตนจะทอดรองจ่าย สิทธิและ
ความรับผิดชอบของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ผู้รับประกันภัย และเจ้าของกรมธรรม์ประ
กันภัย ก็จะเป็นไปตามสัญญานั้น

ในบางกรณีที่ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยและผู้รับประกันภัยจะตกลงกันให้
ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยนั้นเป็นผู้จ่ายเบี้ยประกันภัยโดยมีเงื่อนไข ซึ่งหมายความว่า
ว่าผู้รับประกันภัยจะเรียกเก็บเบี้ยประกันภัยจากตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยได้โดยตรง
แต่ถ้าผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้ซื้อประกันภัยไม่ยอมจ่ายเบี้ยประกันภัยตามข้อตกลงก็ให้ผู้รับประกัน
ภัยคืนเบี้ยประกันภัยที่ได้มาแก่ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ในกรณีดังกล่าวผู้รับประกัน
ภัยก็ไม่ต้องผูกพันในสัญญาประกันภัย ยกเว้นแต่จะมีข้อตกลงระหว่างตัวแทนประกันภัยหรือนาย
หน้าประกันภัย และผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัยหรือผู้ซื้อประกันภัยว่าตัวแทนประกันภัย หรือนายหน้า
ประกันภัยจะเป็นผู้จ่ายเบี้ยประกันภัยนั้น ในกรณีผู้รับประกันภัยไม่จำเป็นต้องคืนเบี้ยประกันภัยที่จ่ายโดย
เงินส่วนตัวของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย

เมื่อตัวแทนประกันภัย หรือนายหน้าประกันภัยจ่ายเบี้ยประกันภัย ภายได้ข้อตกลง
ระหว่างตนเอง และเจ้าของกรมธรรม์ประกันภัยแล้วตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยนั้นจะ
ได้รับสิทธิในการชดเชย และสามารถฟ้องคดีต่อเจ้าของกรมธรรม์ประกันภัยในการเก็บเบี้ยประกัน
ภัย⁴⁶ อย่างไรก็ตามตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยต้องสามารถพิสูจน์ได้ว่ามีสัญญา เช่นนั้น
ถ้าศาลลงความเห็นว่าได้กระทำโดยความสมัครใจ โดยปราศจากการร้องขอหรือปราศจากอำนาจ
ในการกระทำ ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยก็อาจไม่ได้รับอนุญาตให้ได้รับชดเชยเบี้ยประ
กันภัยที่จ่ายไป⁴⁷

⁴⁶ Annot., 90 A.L.R. 2d 1291 (1963).

⁴⁷ คดี Parsons V. John Hancock Mut. Life Ins. Co., 20 App.
D.C. 263 (1902).

6.17 ค่าบาเหน็จ

ค่าบาเหน็จนั้นคำนวณจากเบี้ยประกันภัยที่จ่ายให้แก่ผู้รับประกันภัย โดยหลักทั่วไปตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยที่มีใบอนุญาตเท่านั้นที่สามารถจัดหาใบค่าขอประกันภัย และรับเงินค่าบาเหน็จได้ มลรัฐส่วนมากมีกฎหมายห้ามการจ่ายเงินค่าบาเหน็จแก่บุคคลผู้ไม่มีใบอนุญาตตัวอย่างเช่น

ในมลรัฐ Illinois มีกฎหมายบัญญัติไว้ดังนี้คือ

"เงินค่าบาเหน็จ ค่านายหน้าหรือสิ่งมีค่าอื่นใดรวมทั้งค่าธรรมเนียมในการให้บริการเพื่อการชักชวนให้มีการตกลงทำสัญญาประกันภัยจะจ่ายให้ในกรณีดังต่อไปนี้คือ

1. จ่ายโดยบริษัทประกันภัยให้แก่ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยที่ได้รับใบอนุญาตโดยถูกต้อง
2. จ่ายโดยตัวแทนประกันภัยให้แก่ ตัวแทนประกันภัยอื่นที่ได้รับใบอนุญาตโดยถูกต้อง และซึ่งกระทำการภายใต้การอำนวยการของบริษัทประกันภัยรายเดียวกันหรือจ่ายให้แก่ นายหน้าประกันภัยอื่นที่ได้รับใบอนุญาตโดยถูกต้อง
3. จ่ายโดยนายหน้าประกันภัย ให้แก่นายหน้าประกันภัยอื่นที่ได้รับใบอนุญาตโดยถูกต้อง

กรณีที่ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยมากกว่าหนึ่งคนทำการติดต่อกับลูกค้าคนเดียวกัน ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยซึ่งได้รับการระบุจากลูกค้าคนนั้น คือ ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยที่ได้รับการบันทึก (agent or broker of record) ซึ่งมีสิทธิได้รับค่าบาเหน็จจากการบริการลูกค้ารายดังกล่าว

ในสัญญาตัวแทนนั้นมักจะระบุวิธีการเกี่ยวกับค่าบำเหน็จว่า ตัวแทนประกันภัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตจะมีสิทธิได้รับค่าตอบแทน⁴⁸ แต่ตัวแทนประกันภัยที่กระทำผิดหน้าที่จะสูญเสียสิทธิในค่าตอบแทนนั้น

ค่าบำเหน็จการต่ออายุ

สิทธิของตัวแทนประกันภัย ในการได้รับค่าบำเหน็จสำหรับการต่ออายุกรมธรรม์ประกันภัยนั้นมักจะถูกกำหนดไว้ในสัญญาตัวแทน ซึ่งในบางครั้งอาจมีเงื่อนไขว่าค่าบำเหน็จเบี้ยประกันภัยต่ออายุนั้นจะสิ้นสุดลง เมื่อสัญญาตัวแทนระงับยกเว้นสัญญาตัวแทนจะสิ้นสุดลงเพื่อเหตุ เช่นบอกเลิกโดยมีเหตุ

การแบ่งค่าบำเหน็จ

ในบางมลรัฐตัวแทนประกันภัย ที่มีใบอนุญาตอาจได้รับสิทธิพิเศษในการแบ่งปันเงินค่าบำเหน็จ ตัวอย่างเช่น

ในมลรัฐ South Carolina มีกฎหมายบัญญัติไว้ดังนี้คือ

"ตัวแทนประกันภัยซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายนี้ อาจเข้าทำสัญญาประกันภัยตามคำร้องขอของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยซึ่งได้รับอนุญาตอื่น ๆ หรือนายหน้าประกันภัยที่ได้รับใบอนุญาตสำหรับผู้มีที่พักอาศัยต่างมลรัฐ"⁴⁹

⁴⁸ CORPUS JURIS SECUNDUM Insurance S 162 (1945 & Supp. 1982).

⁴⁹ S.C. CODE ANN. S 38-51-230 (1977).

บทสรุป

โดยปกติความสัมพันธ์ระหว่างตัวแทนประกันภัย หรือนายหน้าประกันภัยกับผู้รับประกันภัยหรือผู้เอาประกันภัยจะเป็นไปตามบทบัญญัติทั่วไปว่าด้วยตัวแทน ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการแบ่งออกเป็นมลรัฐต่าง ๆ จำนวน 50 มลรัฐ รวมทั้ง The District of Columbia ซึ่งแม้ว่ากฎหมายจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละมลรัฐ แต่ทุก ๆ มลรัฐจะมีความคล้ายคลึงกันในด้าน การควบคุมตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยซึ่งต้องมีใบอนุญาตก่อนกระทำการ

กล่าวโดยทั่วไปคือ บุคคลซึ่งจะทำการเจรจา ชักชวน หรือหาความตกลงใด ๆ เพื่อให้มีการทำสัญญาประกันภัยต้องได้รับใบอนุญาตจากมลรัฐซึ่งตนมีที่พักอาศัย และประสงค์จะประกอบ ธุรกิจ แต่ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวต้องการประกอบธุรกิจในมลรัฐอื่น นอกจากมลรัฐซึ่งตนพักอาศัยก็ ต้องขอรับใบอนุญาตจากมลรัฐนั้น ๆ ซึ่งเป็นใบอนุญาตสำหรับผู้มีที่พักอาศัยต่างมลรัฐ นอกจากนี้ ใบอนุญาตชั่วคราวก็มีการออกใช้ในบางมลรัฐ เพื่อจุดประสงค์ที่แน่นอนบางอย่างตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายของมลรัฐนั้นๆ ในบางมลรัฐก็มีการออกใบอนุญาตที่จำกัดขอบเขตการขายประเภทของการประกันภัยที่แน่นอน อาทิเช่น การขายกรมธรรม์ประกันภัยอุบัติเหตุที่เกิดจากการเดินทางหรือ การจ้างงาน

การจัดหาประกันภัยนั้น มีข้อกำหนดคาให้ตัวแทนประกันภัยมีสัญญาตัวแทนกับบริษัทประกันภัยที่ได้ตกลงกันไว้ แบบของกรมธรรม์ประกันภัยจะต้องยื่นเพื่อรับการอนุมัติจากสำนักงานประกันภัยของมลรัฐ มีกฎหมายห้ามการแถลงเท็จเกี่ยวกับข้อคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัยและการให้ส่วนลดในเบี้ยประกันภัย นอกจากนั้นกฎหมายเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อความจริง การสับเปลี่ยน กรมธรรม์ประกันภัย และการบริการที่ทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพก็ควรได้รับความสนใจ ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยจะต้องหลีกเลี่ยงการปฏิบัติงานในทางกฎหมาย ซึ่งไม่ได้รับอนุญาต บันทึกที่ถูกต้องจะได้รับการเก็บรักษาตามกฎหมายของแต่ละมลรัฐ การประกันภัยในการปฏิบัติหน้าที่ ผิดพลาดนั้น เป็นการปกป้องตัวแทนประกันภัย และนายหน้าประกันภัยจากความยุ่งยากในการหาประกันภัย

ตัวแทนประกันภัยที่ได้รับการบันทึกเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าบำเหน็จจากการขาย การจัด
การค่าบำเหน็จโดยปกติจะระบุไว้ในสัญญาตัวแทน และในบางครั้งค่าบำเหน็จ ก็มีการแบ่งปันกัน
ระหว่างตัวแทนประกันภัยด้วยกัน⁵⁰

7 การส่งเสริมตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยในสหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกานั้นมีการส่งเสริมการหาประกันภัย โดยการให้การอบรม
และการศึกษาแก่ผู้หาประกันภัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับตัวแทนประกันชีวิต ทั้งนี้เนื่องจากองค์กร
ความรู้ในสาขาประกันภัยมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตัวแทนประกันภัยก็เช่นเดียวกับผู้ประ
กอบวิชาชีพในสาขาอื่น ต้องมีการศึกษาหาความรู้ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพของตน
ระหว่างปี 1970-1979 ในมลรัฐต่าง ๆ เริ่มที่จะผ่านกฎหมายซึ่งกำหนดให้ตัวแทนประกันภัยและ
นายหน้าประกันภัยจะต้องได้รับการอบรมในสาขาประกันภัยทุกปี

ในปี 1978 The NAIC ได้ร่าง แบบแห่งบทบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่องของตัว
แทนประกันภัย บทบัญญัตินี้ได้นำมาใช้กับตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย ซึ่งมีที่พักอาศัยใน
มลรัฐ โดยกำหนดให้ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยเหล่านั้นต้องผ่านการสอบ ภายใต้
บทบัญญัตินี้ดังกล่าว ผู้ได้รับอนุญาตรายใหม่จะต้องผ่านโปรแกรมการอบรมอย่างน้อยที่สุดเป็นจำนวน
25 ชั่วโมง ในแต่ละปีเป็นเวลา 4 ปีติดต่อกัน หลังจากนั้นจึงอบรมเป็นเวลา 15 ชั่วโมง
ทุก ๆ ปี⁵¹

การฝึกอบรมตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยนั้น ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของความ
รับผิดชอบขั้นพื้นฐานในการประกอบวิชาชีพ การฝึกอบรมนี้จะช่วยทำให้บริษัทต่าง ๆ เกิดความแน่
ใจในระดับความสามารถขั้นต่ำของผู้หาประกันภัย

⁵⁰ Greider, Crawford and Beadles, Law and Life Insurance Contract, 5th ed., pp. 115-116.

⁵¹ Ibid., p. 99.

นอกจากการพัฒนาการฝึกอบรมบรรดาตัวแทนประกันภัยในบริษัทของตนแล้ว ยังมี
องค์กรหรือสถาบันต่าง ๆ ที่ให้บริการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่บรรดาผู้หาประกันภัย อาทิเช่น⁵²

1. The Life Underwriter Training Council (LUTC).
2. The National Association of Health Underwriters (NAHU).
3. The Life Insurance Marketing and Research Association (LIMRA).
4. The American College.

อนึ่ง ขณะนี้สถาบัน LUTC และ LIMRA ได้เข้ามาติดต่อกับสถาบันประกันภัยไทยเพื่อ
เปิดการฝึกอบรมตัวแทนประกันชีวิตในประเทศไทย โดยสถาบัน LUTC อาจจะสามารถเปิดดำเนินการ
การได้ก่อน ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁵² Dennis W. Goodwin, Life and Health Insurance Marketing
(Georgia : LOMA, 1989), p. 274.

กฎหมายญี่ปุ่นกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมผู้หาประกันภัย

(Law concerning the Control of Insurance Soliciting)

การควบคุมและส่งเสริมผู้หาประกันภัยในประเทศญี่ปุ่นกระทำในลักษณะต่างๆดังนี้

1. ควบคุมโดยการแบ่งประเภทผู้หาประกันภัย
2. ควบคุมด้านคุณสมบัติในการจดทะเบียน
3. ควบคุมด้านคุณสมบัติในการปฏิบัติหน้าที่
4. ควบคุมด้านการเพิกถอนการจดทะเบียนและการลบจากทะเบียน
5. ควบคุมด้านการดำเนินธุรกิจของตัวแทนประกันภัย
6. ควบคุมด้านการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแทนประกันภัย
7. ควบคุมด้านการโฆษณาชักชวนการประกันภัย
8. ควบคุมด้านการรายงานและการตรวจสอบ
9. ควบคุมโดยวางมาตรการกำหนดโทษทางอาญา

1. ควบคุมโดยการแบ่งประเภทผู้หาประกันภัย

ในประเทศไทยที่ภู่นั้นได้มีการแบ่งผู้หาประกันภัยเป็น 2 ประเภทคือ

1.1 "Life Insurance Solicitor"* หมายความว่าถึง พนักงาน (ยกเว้นพนักงานผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทและผู้สอบบัญชี) หรือ ลูกจ้างของบริษัทประกันชีวิต หรือ ลูกจ้างของบุคคลเหล่านั้น (รวมทั้งสมาคมที่มิใช่นิติบุคคลและมูลนิธิ) หรือบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากบริษัทประกันชีวิตให้กระทำการเป็นสื่อกลางในการทำสัญญาประกันชีวิตหรือพนักงาน (ยกเว้นพนักงานผู้มีอำนาจกระทำการแทนบริษัทและผู้สอบบัญชี) หรือผู้บริหารหรือลูกจ้างขององค์กรหรือนิติบุคคล ซึ่งกระทำการในฐานะสื่อกลางของบริษัทประกันชีวิต⁵³

1.2 "Non-Life Insurance Agent"** หมายความว่าถึง องค์กร (รวมทั้งสมาคมที่มิใช่นิติบุคคลและมูลนิธิ) หรือบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากบริษัทประกันภัยอื่นๆ ที่มิใช่เป็นการประกันชีวิต ซึ่งกระทำการเป็นตัวแทนเพื่อให้มีการทำสัญญาประกันภัยนั้น⁵⁴

2. ควบคุมด้านคุณสมบัติในการจดทะเบียน⁵⁵

การขอรับอนุญาตจดทะเบียนเป็นตัวแทนประกันภัย ต้องมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

2.1 บุคคลที่มีความประสงค์จะขอจดทะเบียนเป็นตัวแทนประกันภัย จะต้องยื่นใบสมัครต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและชำระเงินค่าจดทะเบียนพร้อมทั้งแนบเอกสารต่าง ๆ

* ใช้แทนด้วยคำว่า "ตัวแทนประกันชีวิต"

⁵³ Law concerning the Control of Insurance Soliciting : A. 2.1.

** ใช้แทนด้วยคำว่า "ตัวแทนประกันวินาศภัย"

⁵⁴ Law concerning the Control of Insurance Soliciting : A. 2.2.

⁵⁵ Ibid., A. 5.

ตามที่กฎหมายกำหนด อาทิเช่น เอกสารที่แสดงว่าผู้ขอเป็นตัวแทนประกันภัยหรือเอกสารการก่อตั้ง
 ในกรณีที่ผู้ขอเป็นนิติบุคคล หรือสมาคมที่ไม่ใช่นิติบุคคล หรือมูลนิธิ หรือเอกสารที่เกี่ยวกับประวัติ
 ส่วนตัวในกรณีที่ผู้ขอเป็นบุคคลธรรมดา เป็นต้น

2.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาจปฏิเสธการจดทะเบียนได้ในกรณีที่ผู้
 ขอจดทะเบียนได้แถลงข้อความในใบสมัครเป็นความเท็จ หรือไม่ได้แนบรายละเอียดที่สำคัญตามกฎหมาย
 กำหนด หรือในกรณีที่ผู้ขอจดทะเบียนมีลักษณะดังจะกล่าวต่อไปนี้

- 2.2.1 เป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งยังไม่สิ้นสุดจากการล้มละลาย
- 2.2.2 เป็นบุคคลซึ่งถูกศาลพิพากษาให้จำคุกตามกฎหมายใด ๆ หรือปรับตาม
 กฎหมายนี้ และยังไม่ครบกำหนด 5 ปี นับแต่วันพ้นโทษ หรือนับแต่วันที่
 รอกการลงโทษ
- 2.2.3 เป็นบุคคลซึ่งเคยถูกเพิกถอนการจดทะเบียนตามบทบัญญัติของกฎหมายนี้
 ในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอจดทะเบียน
- 2.2.4 เป็นผู้เยาว์ซึ่งยังไม่มีความสามารถบริบูรณ์ตามกฎหมาย เช่นเดียวกับ
 บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือบุคคลซึ่งถูกศาลสั่งว่าเป็นผู้ไม่มีความ
 สามารถตามกฎหมายผู้ป่วนและผู้แทนโดยชอบธรรมของบุคคลนั้นมีลักษณะ
 ตามที่บัญญัติไว้ใน 2.2.1-2.2.3
- 2.2.5 นิติบุคคลหรือสมาคมที่ไม่ใช่นิติบุคคลหรือมูลนิธิ ซึ่งผู้บริหารมีลักษณะตาม
 2.2.1-2.2.3
- 2.2.6 บุคคลซึ่งยกยอกเบียประกันภัยที่ได้รับไว้ หรือกระทำการซึ่งเป็นการไม่
 สมควร ในลักษณะเดียวกันหรือประการอื่นในส่วนที่สำคัญเกี่ยวกับการ
 หาประกันภัย

2.3 ในกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะปฏิเสธการจดทะเบียน ตามข้อ
 5.2.2 ต้องแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอ หรือตัวแทนที่มาปรากฏต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และให้
 ผู้แทนซึ่งได้รับมอบอำนาจจากตนจัดให้มีการไต่สวน โดยให้โอกาสแก่ผู้ยื่นคำขอแสดงพยานหลักฐาน

เพื่อแก้ไขข้อกล่าวหา

2.4 ในกรณีตามข้อ 2.3 หากบุคคลดังกล่าวขาดนัดพิจารณาโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาจปฏิเสธการจดทะเบียน โดยไม่จำเป็นต้องมีการไต่สวนก็ได้ และหากได้มีการปฏิเสธการจดทะเบียนแล้วให้แจ้งเป็นหนังสือ และเหตุแห่งการนั้นแก่ผู้ยื่นคำขอโดยไม่ชักช้า

3. ควบคุมด้านคุณสมบัติในการปฏิบัติหน้าที่⁵⁶

ในกรณีที่ตัวแทนประกันภัยตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขประการใดประการหนึ่ง ดังต่อไปนี้ จะต้องมีการแจ้งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยไม่ชักช้า

3.1 ตัวแทนประกันภัยซึ่งมีลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 2.2.1, 2.2.2, 2.2.4 2.2.5 หรือในขณะที่ยจดทะเบียนเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 2.2.1-2.2.5 ตัวแทนประกันภัยนั้นเป็นผู้แจ้ง

3.2 ในกรณีที่มีการเลิกธุรกิจการหาประกันภัย ตัวแทนประกันภัยนั้นเป็นผู้แจ้ง

3.3 ในกรณีที่ตัวแทนประกันภัยนั้นถึงแก่ความตาย หายาของเขาเป็นผู้แจ้ง

3.4 ในกรณีที่ตัวแทนประกันภัยไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลตกเป็นบุคคลล้มละลาย ผู้พิทักษ์ทรัพย์ของเขาเป็นผู้แจ้ง

3.5 ในกรณีที่มีการควบตัวแทนประกันภัยซึ่งเป็นนิติบุคคลเข้ากัน ผู้บริหารของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้แจ้ง

⁵⁶ Ibid., A. 7-1.

3.6 ในกรณีที่มีการเลิกนิติบุคคลโดยเหตุอื่นนอกจากการควบกันหรือการล้มละลาย ผู้ชำระบัญชีของนิติบุคคลนั้นเป็นผู้แจ้ง

3.7 ในกรณีที่สมาคมซึ่งไม่ใช่นิติบุคคลหรือมูลนิธิเลิกกิจการ ผู้บริหารเป็นผู้แจ้ง

4 ควบคุมด้านการเพิกถอนและการลบจากทะเบียน

4.1 การเพิกถอนการจดทะเบียน⁵⁷ (Cancellation)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาจมีคำสั่งเพิกถอนการเป็นตัวแทนประกันภัยเมื่อพบว่าบุคคลดังกล่าว ในขณะที่จดทะเบียน หรือในขณะที่กระทำการเป็นตัวแทนประกันภัยขาดคุณสมบัติตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ หรือเมื่อบุคคลนั้นได้รับการจดทะเบียนโดยวิธีการอันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาจมีคำสั่งให้ตัวแทนประกันภัยนั้นหยุดธุรกิจไว้ชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนด หรืออาจเพิกถอนการจดทะเบียนกรณีที่บุคคลดังกล่าวกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ข้อบังคับใด ๆ หรือในกรณีที่ตัวแทนประกันภัยนั้นมีความประพฤติที่ไม่สมควรอันเป็นการร้ายแรง เกี่ยวกับการหาประกันภัยนั้น

4.2 การลบจากทะเบียน⁵⁸ (Erasure)

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังลบการจดทะเบียน ของตัวแทนประกันภัยในกรณีดังต่อไปนี้

4.2.1 เมื่อมีการเพิกถอนตัวแทนประกันภัย ตามข้อ 4.1

4.2.2 เมื่อตัวแทนประกันภัยอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามข้อ 3.2 - 3.7

⁵⁷ Ibid., A. 7-2.

⁵⁸ Ibid., A. 7-3.

5 ควบคุมการดำเนินธุรกิจของตัวแทนประกันภัย

5.1 กฎหมายได้กำหนดห้ามบุคคลใด ๆ ดำเนินธุรกิจการหาประกันภัย ยกเว้นบุคคลดังจะกล่าวต่อไปนี้เป็น⁵⁹

5.1.1 พนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทประกันวินาศภัย

5.1.2 ตัวแทนประกันภัยที่จดทะเบียนตามกฎหมาย

5.2 กฎหมายห้ามบริษัทประกันชีวิต ทำการจ้างตัวแทนประกันชีวิตของบริษัทประกันชีวิตอื่น กระทำการหาประกันภัยให้กับบริษัทของตนและตัวแทนประกันชีวิตจะต้องไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทประกันชีวิตอื่นในขณะเดียวกัน หรือเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลซึ่งทำการหาประกันชีวิตให้กับบริษัทประกันชีวิตอื่น⁶⁰

5.3 บริษัทประกันภัยจะต้องรับผิดชอบต่อผู้เอาประกันภัยในความเสียหาย อันเกี่ยวเนื่องกับการหาประกันภัย ซึ่งเกิดจากการกระทำของตัวแทนประกันภัย หรือพนักงาน หรือลูกจ้างตามที่กฎหมายกำหนด ยกเว้น

5.3.1 บริษัทประกันภัยนั้น ได้ใช้ความระมัดระวังตามควรในการเลือกหาตัวแทนประกันภัยหรือพนักงานหรือลูกจ้างตามที่กฎหมายกำหนด

5.3.2 หลังจากเกิดความเสียหายบริษัทประกันภัยนั้น ได้ใช้ความพยายามในการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้เอาประกันภัย

อย่างไรก็ตามบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นจะไม่กระทบต่อสิทธิ ของบริษัทประกันภัยเกี่ยวกับข้อเรียกร้องให้มีการคืนเงินทดแทนจากตัวแทนประกันภัยหรือพนักงาน หรือลูกจ้างของบริษัทประ

⁵⁹ Ibid., A. 9.

⁶⁰ Ibid., A. 10.

กันวินาศภัย⁶¹

5.4 กฎหมายกำหนดให้ตัวแทนประกันวินาศภัยเก็บรักษาเบี้ยประกันภัยซึ่งรับมาในนามของบริษัทประกันวินาศภัย โดยการแยกออกจากทรัพย์สินของตนเองอย่างชัดเจน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการรวมทั้งสาระสำคัญในการเก็บรักษาเบี้ยประกันภัย⁶²

5.5 กฎหมายห้ามบริษัทประกันภัยจ่ายค่าบาเหน็จหรือค่าตอบแทนอื่นใดซึ่งเกี่ยวกับการหาประกันภัยแก่บุคคลอื่น นอกจากบุคคลที่ได้จดทะเบียนเป็นตัวแทนประกันภัยโดยถูกต้องตามกฎหมาย ในกรณีนี้ให้รวมถึง พนักงานและลูกจ้างของบริษัทประกันวินาศภัยด้วย นอกจากนี้กฎหมายยังห้ามตัวแทนประกันภัย จ่ายเงินค่าบาเหน็จหรือค่าตอบแทนอื่นใดแก่บุคคลซึ่งทำการหาประกันภัย นอกจากจะกระทำโดยตัวแทนประกันชีวิตต่อตัวแทนประกันชีวิตอื่นที่จดทะเบียนตามกฎหมาย หรือกระทำโดยตัวแทนประกันวินาศภัยต่อพนักงานหรือลูกจ้างของตน หรือต่อตัวแทนประกันวินาศภัยอื่นที่จดทะเบียนตามกฎหมาย⁶³

5.6 กฎหมายกำหนดห้ามตัวแทนประกันวินาศภัยกระทำการหาประกันภัย โดยจุดประสงค์หลักเพื่อผู้เอาประกันภัยที่เป็นนายจ้างหรือเพื่อตนเอง ในกรณีนี้ถ้าจำนวนรวมของเบี้ยประกันภัยมากกว่ากึ่งหนึ่งซึ่งตัวแทนประกันวินาศภัยหามาได้จากสัญญาประกันภัยทั้งหมด มาจากการประกันภัยของนายจ้างหรือของตนเอง เพื่อประโยชน์ของการบังคับใช้บทบัญญัติในข้อนี้ ให้ถือว่าตัวแทนประกันวินาศภัยนั้นจุดประสงค์หลักในการหาประกันภัยเพื่อนายจ้างหรือเพื่อตนเอง⁶⁴

⁶¹ Ibid., A. 11. ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่าในประเทศญี่ปุ่น ตัวแทนประกันภัยเป็นพนักงานของบริษัทประกันภัยด้วย

⁶² Ibid., A. 12.

⁶³ Ibid., A. 18.

⁶⁴ Ibid., A. 17 (1)(2).

6. ควบคุมด้านการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแทนประกันภัย⁶⁵

กฎหมายกำหนดให้บริษัทประกันภัยต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแทนประกันภัยไว้ที่สำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานตัวการ ตามข้อกำหนดของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ บุคคลผู้มีส่วนได้เสียอาจขอตรวจสอบข้อมูลเหล่านั้นได้

7 ควบคุมด้านการโฆษณาชักชวนประกันภัย⁶⁶

7.1 หนังสือหรือรูปวาดเพื่อชักชวนให้มีการประกันภัยซึ่งกระทำโดยตัวแทนประกันภัยและบุคคลต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ต้องระบุชื่อทางการค้า หรือชื่อของบริษัทประกันภัยที่เกี่ยวข้อง หรือชื่อทางการค้าหรือตำแหน่งของตัวแทนประกันภัยนั้น นอกจากนี้กฎหมายยังห้ามการโฆษณาชักชวนเกี่ยวกับการกระทำความผิดแจกจ่ายผลประโยชน์ ซึ่งผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประโยชน์จะได้รับต่อไปในภายหน้า การโฆษณาชักชวนนี้ให้รวมถึงการประกาศแก่สาธารณชนทั่วไป โดยการกระจายข่าว การฉายภาพยนตร์ การปราศรัย เป็นต้น เพื่อจุดประสงค์ในการชักชวนหรือเพื่อความสะดวกในการชักชวนดังกล่าว

7.2 นอกจากนี้กฎหมายยังห้ามตัวแทนประกันภัยและพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทประกันวินาศภัยทำการโฆษณาชักชวนโดยการแถลงข้อความอันเป็นเท็จแก่ผู้เอาประกันภัยหรือบุคคลที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการประกันภัยนั้น และห้ามการโฆษณาชักชวนที่เป็นการเปรียบเทียบกับบริษัทประกันภัยอื่น ๆ เกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากสัญญาประกันภัย ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดความเข้าใจผิดว่าการประกันภัยที่โฆษณาชักชวนนั้น จะให้ประโยชน์มากกว่าสัญญาประกันภัยอื่น ๆ หรือมิได้ทำการแนะนำในส่วนที่เกี่ยวกับสาระสำคัญของข้อความหรือเงื่อนไขแห่งสัญญาประกันภัย⁶⁷

⁶⁵ Ibid., A. 13.

⁶⁶ Ibid., A. 14-15.

⁶⁷ Ibid., A. 16 (1).

7.3 ห้ามตัวแทนประกันภัยและพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทประกันวินาศภัยกระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดขวางผู้เอาประกันภัยในการเปิดเผยข้อเท็จจริงซึ่งเป็นสาระสำคัญแก่บริษัทประกันภัยหรือชักชวนผู้เอาประกันภัยให้กระทำการดังกล่าว⁶⁸

7.4 ห้ามตัวแทนประกันภัยและพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทประกันวินาศภัย ทำการชักชวนให้ผู้เอาประกันภัยหรือบุคคลที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการประกันภัยนั้น แกล้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับข้อเท็จจริงซึ่งเป็นสาระสำคัญ ต่อบริษัทประกันภัย⁶⁹

7.5 ห้ามตัวแทนประกันภัยและพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทประกันวินาศภัย กระทำการใด ๆ ที่เป็นการยินยอมให้ผู้เอาประกันภัยหรือบุคคลที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการประกันภัยนั้น ได้รับผลประโยชน์พิเศษ หรือมีการลดหรือคืนเบี้ยประกันภัย⁷⁰

7.6 ห้ามตัวแทนประกันภัยและพนักงานหรือลูกจ้างของบริษัทประกันวินาศภัย กระทำการใด ๆ เพื่อให้ผู้เอาประกันภัยหรือบุคคลที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับการประกันภัยนั้น ได้รับประโยชน์จากสัญญาประกันภัยรายใหม่ โดยการทำให้สัญญาประกันภัยซึ่งมีผลบังคับอยู่สิ้นสุดลงโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ทั้งนี้การกระทำดังกล่าว เป็นเหตุให้ตัวแทนประกันภัยหรือบุคคลที่กฎหมายกำหนดนั้น ได้รับประโยชน์จากสัญญาประกันภัยรายใหม่⁷¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁶⁸ Ibid., A. 16 (2)

⁶⁹ Ibid., A. 16 (3)

⁷⁰ Ibid., A. 16 (4)

⁷¹ Ibid., A. 16 (5).

8 ควบคุมด้านการรายงานและการตรวจสอบ⁷²

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคลัง อาจมีคำสั่งให้ตัวแทนประกันภัยนั้นแสดงถึง การเขียน หรือรายงานเกี่ยวกับธุรกิจการหาประกันภัย หรือออกคำสั่งที่จำเป็นเกี่ยวกับการเขียนหรือรูบวาด หรือสั่งให้เจ้าหน้าที่เข้าทำการตรวจสอบเอกสาร ใดๆ ของตัวแทนประกันภัย

9 ควบคุมด้านมาตรการในการลงโทษกรณีตัวแทนประกันภัยกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย

9.1 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจออกคำสั่งพักธุรกิจตัวแทนประกันภัย ภายในระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ หรือมีอำนาจเพิกถอนการจดทะเบียนของตัวแทนประกันภัยนั้น หากปรากฏว่า

9.1.1 ตัวแทนประกันภัยกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายนี้หรือคำสั่งอื่น ๆ ที่ออกโดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ภายใต้กฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่น หรือ

9.1.2 ตัวแทนประกันภัยนั้นมีความประพฤติที่ไม่สมควร อันเป็นการร้ายแรง เกี่ยวกับการหาประกันภัย นอกจากตาม 9.1.1⁷³

9.2 กฎหมายได้กำหนดโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำคุกและปรับแก่บุคคลซึ่งกระทำการฝ่าฝืน บทบัญญัติตามกฎหมายนี้

⁷² Ibid., A. 19.

⁷³ Ibid., A. 20.

10 การส่งเสริมผู้หาประกันภัยในประเทศญี่ปุ่น

ระบบการสอบความรู้ของผู้หาประกันภัยในประเทศญี่ปุ่น ได้เริ่มตั้งแต่เดือนเมษายน 1963 ขณะนั้นเป็นการสอบคุณสมบัติสำหรับการลงทะเบียนผู้หาประกันภัยมากกว่า ต่อมาในเดือน กรกฎาคม 1969 ได้มีการแก้ไขการลงทะเบียนการสอบ โดยการทำให้การฝึกอบรมก่อนที่จะลงทะเบียน ซึ่งระบบการศึกษาของธุรกิจประกันภัยในประเทศญี่ปุ่น แบ่งออกได้ดังนี้ คือ

- ระบบการศึกษอบรมของตัวแทนประกันชีวิต
- ระบบการศึกษอบรมของตัวแทนประกันวินาศภัย

10.1 ระบบการศึกษอบรมของตัวแทนประกันชีวิต แบ่งออกเป็น 4 หลักสูตร คือ⁷⁴

10.1.1 หลักสูตรเบื้องต้นเป็นการเลือกคุณสมบัติของพนักงานขายจากตัวแทนประกันชีวิตใหม่ ๆ มีการฝึกระยะเริ่มแรก 3 เดือน ดังนี้

10.1.1.1 ชั้นแรกมีการบรมนิเทศน์สำหรับผู้ที่จะเป็นตัวแทนประกันชีวิตในอนาคต เมื่อเข้ามาบริษัทด้วยความสมัครใจ พวกนี้จะต้องฝึกก่อนสอบและต่อมาจึงสอบ เมื่อสอบได้ผู้สมัครที่ลงทะเบียนเป็นตัวแทนจะได้รับคำแนะนำและต้องฝึกชั้นแรกเป็นเวลา 3 เดือน

10.1.1.2 การฝึกชั้นแรก 3 เดือน (Initial Three-Month Training) บริษัทประกันชีวิต จะให้ความรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการประกันชีวิตแก่พนักงานขายอย่างน้อย 45 หน่วยเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำ ในจำนวน 45 หน่วย แบ่งเป็น 24 หน่วย เกี่ยวกับการสอบ กำหนดค่าให้ว่าจะต้องเข้าฟังคำบรรยายมากกว่า 32 ชั่วโมงใน 8 วัน และอีก 21 หน่วยจะต้องเข้าฟังคำบรรยายมากกว่า 28 ชั่วโมงใน 7 วัน รวมเป็น 60 ชั่วโมงใน 15 วัน จำนวนชั่วโมงทั้งหมดนี้ ถูกกำหนดให้ฝึกใน 3 เดือน

⁷⁴ อาเรีย อังคภากรณ์กุล "ธุรกิจประกันชีวิตในญี่ปุ่น", วารสารสำนักงานประกันภัย 5 (กรกฎาคม - กันยายน 2523) : 120-121.

10.1.2 หลักสูตรอาชีพชั้นกลาง หลักสูตรนี้ให้ความรู้ชั้นอาชีพเพื่อขยายความรู้ขั้นพื้นฐานซึ่งกำหนดในหลักสูตรเบื้องต้นสำหรับตัวแทนซึ่งอยู่บริษัท 7 เดือนหรือกว่านั้น ผู้สอบไล่ได้จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้วางแผนประกันชีวิต LIP (Life Insurance Planner)

10.1.3 หลักสูตรอาชีพชั้นก้าวหน้า หลักสูตรนี้สำหรับผู้สมัครที่ได้รับความสำเร็จจากหลักสูตรอาชีพชั้นกลาง ซึ่งให้ความรู้ขั้นสูง และเพื่อเป็นการพัฒนาการเป็นพนักงานขาย สำหรับผู้ซึ่งผ่านการสอบจะได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้วางแผนการประกันชีวิตอาวุโส SLIP (Senior Life Insurance Planner)

10.1.4 หลักสูตรตัวแทน หลักสูตรนี้สำหรับตัวแทนซึ่งผ่านการสอบหลักสูตรชั้นอาชีพก้าวหน้ากำหนดให้ได้รับความรู้ชั้นอาชีพเป็นระยะเวลากว่า 2 ปี ผู้ซึ่งผ่านการสอบขั้นสุดท้าย และด้วยการให้ความเห็นของบริษัท จะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ได้รับอนุญาตพิจารณาการรับประกันภัยของญี่ปุ่น CLUJ (Chartered Life Underwriter of Japan)

การให้การฝึกอบรม หรือที่เรียกว่าการอบรมเพื่อพัฒนาการทำงานเต็มวัน ของพนักงานขาย (Standard Training Program to Development Full Time Salesman) ซึ่งใช้ในปี 1974 โปรแกรมนี้มีขึ้นเป็นพื้นฐานของการขายประกัน เพื่อความมุ่งหมาย 3 ประการ คือการคัดเลือกพนักงานขาย การฝึกอบรมที่ได้ผล และการสอบที่ได้มาตรฐานสูงขึ้น

10.2 ระบบการศึกษาอบรมของตัวแทนประกันวินาศภัย⁷⁵

ระบบเกี่ยวกับตัวแทนประกันวินาศภัยในประเทศญี่ปุ่น จะใช้กับตัวแทนที่ดำเนินการธุรกิจประกันภัยทุกประเภทยกเว้นภัยทางทะเล และขนส่ง การประกันภัย Transit และ Atomic Energy โดยสามารถแบ่งได้เป็น

⁷⁵ กมลวรรณ กীরตสมิต "ระบบตัวแทนประกันวินาศภัยในประเทศญี่ปุ่น," วารสารสำนักงานประกันภัย 13 (กรกฎาคม - กันยายน 2531) : 21-22.

- Ordinary หรือ Classified Agents
- Special หรือ Non-Classified Agents

ระบบของ Ordinary หรือ Classified Agents ประกอบด้วยคุณสมบัติส่วนบุคคล และประเภทหรือชั้นของตัวแทน

โดยคุณสมบัติส่วนบุคคลของตัวแทนนั้น จะต้องผ่านการสอบของสมาคมประกันวินาศภัย ญี่ปุ่น หลังจากการผ่านการศึกษาและอบรม ดังตารางข้างล่างนี้

ประเภทของตัวแทน	ระยะเวลาการศึกษาอบรม	คะแนนสอบ
Special Class (General)	12 ชั่วโมง	มากกว่า 80
Special Class (Factory)	14.5 ชั่วโมง	มากกว่า 80
Upper Class	19 ชั่วโมง	มากกว่า 70
Ordinary Class	39.5 ชั่วโมง	มากกว่า 70
Primary Class	18 ชั่วโมง	มากกว่า 70

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับประเภทหรือชั้นของตัวแทนนั้น จะจัดอยู่ประเภทหรือชั้นใดนั้น ขึ้นอยู่กับสมาคมประกันวินาศภัยจะเป็นผู้กำหนด โดยพิจารณาถึงปริมาณเบี้ยประกันภัย จำนวนตัวแทน การปฏิบัติ ตามกฎหมายข้อบังคับ และระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนการบริการลูกค้า ซึ่งค่าบาเหน็จในแต่ละชั้นของตัวแทนก็ได้รับแตกต่างกัน ดังตารางข้างล่างที่ปรากฏ

ประเภทของตัวแทน	Dwelling Risk	Store Risk	Factory&Warehouse Risk
Special Class (General Risks)	23%	22%	16%
Special Class (Factory Risks)	27%	22%	18%
Upper Class	27%	22%	16%
Ordinary Class	26%	18%	10%
Ordinary Class	12%	10%	5%

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กฎหมายสิงคโปร์

The Statutes of the Republic of Singapore
 Insurance Act
 (Chapter 142)

การควบคุมและส่งเสริมตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยของประเทศสิงคโปร์
 กระทำในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. ควบคุมด้านใบอนุญาต
2. ควบคุมด้านคุณสมบัติของตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย
3. ควบคุมด้านการประกอบธุรกิจ
4. ควบคุมด้านการยกเลิกใบอนุญาต
5. ควบคุมด้านเอกสาร
6. การจัดเก็บค่าธรรมเนียม

1. ควบคุมด้านใบอนุญาต

1.1 กฎหมายห้ามการประกอบธุรกิจเป็นตัวแทนประกันภัย และนายหน้าประกันภัย
 โดยไม่ได้รับใบอนุญาต บุคคลที่กระทำการฝ่าฝืนจะต้องรับโทษ⁷⁶

⁷⁶ Statutes of the Republic of Singapore : Insurance Act

a : 32 (1)-(2).

1.2 บุคคลที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจเป็นตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อกรมการประกันภัย โดยมีเงื่อนไขดังนี้⁷⁷

1.2.1 บุคคลผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นตัวแทนประกันภัยนั้น ต้องมีทรัพย์สินมากกว่า หนึ่งลีน ไม่น้อยกว่า \$ 100,000 หรือมากกว่าตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด

1.2.2 บุคคลผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนายหน้าประกันภัยนั้น ต้องยื่นหนังสือรับรองจากผู้สอบบัญชีว่าเป็นบุคคลซึ่งมีสถานะทางการเงินดีและต้องมีกรมธรรม์ประกันภัยเพื่อความรับผิดชอบทางด้านวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า \$ 500,000 หรือมากกว่าตามจำนวนที่กรมการประกันภัยกำหนด

2. ควบคุมด้านคุณสมบัติของตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัย⁷⁸

2.1 กรมการประกันภัยอาจมีคำสั่งห้ามบุคคลใด ๆ ประกอบธุรกิจเป็นตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย หรือเข้าร่วมในการจัดการธุรกิจตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม หากบุคคลนั้นเคยได้รับคำพิพากษาลงโทษในความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกง ความไม่สุจริต หรือความผิดเกี่ยวกับศีลธรรมอันดี หรือกรมการประกันภัยพิจารณาแล้วเห็นว่า บุคคลนั้นได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจการอันเป็นภัยต่อสาธารณะประโยชน์

2.2 บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายตามคำสั่งของกรมการประกันภัย ตามข้อ 2.1 อาจอุทธรณ์ไปยัง High Court

⁷⁷ Ibid., s. 33 (8).

⁷⁸ Ibid., s. 33 (1).

2.3 บุคคลใดกระทำการฝ่าฝืนคำสั่งตามข้อ 2.1 ต้องรับโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ

3. ควบคุมด้านการประกอบธุรกิจ

3.1 โดยปกติกฎหมายห้ามการหาประกันภัยสำหรับบริษัทประกันภัยต่างชาติ แต่มีข้อยกเว้นในสถานการณ์ที่มีพฤติการณ์พิเศษเกี่ยวกับลักษณะของภัยหรือพฤติการณ์พิเศษอื่น ๆ ซึ่งไม่อาจจะทำการประกันภัยกับบริษัทประกันภัยสิงคโปร์ได้ หากกรมการประกันภัยพิจารณาแล้วเห็นสมควร ก็อาจอนุญาตให้นายหน้าประกันภัยที่มีความเหมาะสม หาประกันภัยกับบริษัทประกันภัยอื่นได้⁷⁹

3.2 กรมการประกันภัยจะพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อสมาคมหรือกลุ่มบุคคลที่ประกอบธุรกิจประกันภัย ในกรณีที่สมาคมหรือกลุ่มบุคคลนั้น ได้มีการจัดการในระบบ "Lloyd's" กล่าวคือ เป็นระบบที่บุคคลซึ่ง เป็นผู้รับประกันภัยทุกคนในชมรมนั้น เป็นสมาชิกของกลุ่มธุรกิจประกันภัย และรับผิดชอบในจำนวนเงินซึ่งตนได้แยกกันรับประกันภัยในกรมธรรม์ประกันภัยแต่ละฉบับ⁸⁰

3.3 บุคคลซึ่งประกอบธุรกิจในสิงคโปร์ที่ได้จดทะเบียนกับกรมการประกันภัย อาจเข้าเป็นสมาชิกของสมาคมผู้พิจารณารับประกันภัย เอกชนซึ่งตั้งขึ้นนอกประเทศ หากได้รับการพิจารณาจากกรมการประกันภัย โดยจะต้องมีบุคคลใดบุคคลหนึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งได้รับมอบอำนาจให้เป็นผู้รับคำคู่ความ หรือเอกสารอื่นใดในนามของสมาชิกแห่งสมาคมซึ่งบุคคลที่ได้รับเสนอชื่อเพื่อการนี้ และต้องรายงานให้กรมการประกันภัยทราบเมื่อมีการเสนอชื่อหรือกรณีที่บุคคลนั้นหมดอำนาจ

⁷⁹ Ibid., s. 32 (4).

⁸⁰ Ibid., s. 34 (2).

4. ควบคุมด้านการยกเลิกใบอนุญาต⁸¹

กรรมการประกันภัยอาจยกเลิกใบอนุญาตของตัวแทนประกันภัย หรือนายหน้าประกันภัย ในกรณีดังจะกล่าวต่อไปนี้เป็นคือ

4.1 ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยนั้น ไม่เริ่มต้นประกอบธุรกิจภายใน เวลา 12 เดือน นับแต่วันได้รับอนุญาต

4.2 ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยนั้นหยุดการประกอบธุรกิจ ตามที่ได้ รับอนุญาต

4.3 มีกรณีเกิดขึ้นตามข้อ 1.2 ซึ่งทำให้กรรมการประกันภัย สามารถยกเลิกใบ อนุญาตของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยนั้น

4.4 ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยนั้น ได้ยื่นข้อเสนอให้มีการประνομ หนี่ลีนกับเจ้าหนี้หรือได้มีการชำระบัญชีหรือได้เลิกกิจการโดยประการอื่น

4.5 ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยนั้น ประกอบธุรกิจลักษณะที่น่าจะ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของกรรมธรรม์ประกันภัยหรือต่อสาธารณชน

4.6 ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยนั้นไม่สามารถที่จะปฏิบัติการชำระหนี้ ของตนได้

4.7 ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยนั้น กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎ หมายนี้หรือกฎข้อบังคับใด ๆ หรือเงื่อนไขของใบอนุญาต

⁸¹ Ibid., s. 34 (10).

4.8 เจ้าพนักงานคนใดของตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัย ซึ่งอยู่ในตำแหน่งเกี่ยวกับการจัดการหรือการบริหาร ได้รับโทษตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนี้

4.9 ตัวแทนประกันภัยหรือนายหน้าประกันภัยได้แจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จหรือเพิกถอนหรือไม่เปิดเผยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ในใบคำขออนุญาตจดทะเบียน

5. ควบคุมด้านเอกสาร⁸²

ในทุก ๆ ปีจะต้องมีการยื่นเอกสารสำหรับปีที่ผ่านมานามของสมาคมผู้รับประกันภัย ซึ่งมีสมาชิกประกอบธุรกิจรับประกันภัยในประเทศสิงคโปร์ ต่อกรมการประกันภัย กล่าวคือ

5.1 ใบรับรองซึ่งลงนามโดยประธานหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ เป็นประธานของสมาคม และโดยหรือในนามของรัฐมนตรีหรือหน่วยงานที่มีอำนาจอื่นๆ ซึ่งมีการบริหารตามกฎหมาย เกี่ยวข้องกับการประกันภัย ว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมายครบถ้วนแล้ว

5.2 ต้องยื่นสำเนารายรับของปีก่อน ซึ่งรับรองถูกต้องเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัย และจัดทำโดยสมาชิกของสมาคมตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย ที่ทำยื่นต่อรัฐมนตรีหรือทางกำนันที่มีอำนาจ

5.3 รายชื่อประจำปีของสมาชิกแห่งสมาคมนั้น

6. การเก็บค่าธรรมเนียม

6.1 ตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมรายปี แก่กรมการประกันภัยตามที่กำหนดไว้⁸³

⁸² Ibid., s. 34 (14).

⁸³ Ibid., s. 34 (12).

6.2 กรมการประกันภัยอาจกำหนดค่าธรรมเนียมรายปี ในจำนวนที่แตกต่างกัน สำหรับตัวแทนประกันภัยและนายหน้าประกันภัยที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายนี้⁸⁴

หมายเหตุ : บทบัญญัติทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น จะไม่มีผลกระทบต่อความ สมบูรณ์ของกรรมธรรม์ประกันภัย ไม่ว่าบริษัทประกันภัย ตัวแทนประกันภัย หรือนายหน้าประกันภัยจะ ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม⁸⁵

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁸⁴ Ibid., S. 34 (13).

⁸⁵ Ibid., S. 35.